

Sag Nr. 3.

Udelsthingets Beslutning til Lov om Sundhedskommissioner og om Foranstaltninger i Anledning af epidemiske og smitsomme Sygdomme.

Bergsager: Jeg er bange for, at denne Lov kan give Anledning til store Udgifter, især for Statskassen. Det hedder i § 8, at Medicinalbestyrelsen kan antage en anden Læge end Embedslægen til Ordfører, og i § 12, at Godtgjørelsen kan bestemmes af Kongen, uden at der er bestemt nogen Grændser for den. I § 23 er det bestemt, at Lægen kan modtage Honorar af de Syge, han behandler, det kan give Anledning til betydelige Udgifter for de Private; det er disse 3 Punkter ved Loven, som har stødt mig.

Paus: Kunde man ikke tage den Bestemmelse, at Beslutningerne kun skulde være foreløbige.

Præsidenten: Der kan Intet være ivoien derfor, og jeg skal saaledes tillade mig at foreslaae, at Beslutningerne blive foreløbige.

Forslaget bifaldtes eenstemmig.

Præsidenten: Med Hensyn til de Bemærkninger, som ere gjorte af Bergsager, saa er det foresat som en Undtagelse i § 8, at man benytter en Anden end Embedslægen, og det vil vel kun blive i det Tilfælde, at det vilde være for besværligt, at Embedslægen var Medlem af Bestyrelsen, for Exempel, at han boede for langt borte, saa det vil vel just være af Bøsparelseshensyn, at man vil anvende denne Undtagelse; at der i § 12 er bestemt, at Lønnen skal bestemmes af Kongen, vil vel ikke lede til, at den vil fastsættes rundeligere, end som kan være passende; man tør nok forudsætte, at man vil søge at indskrænke Udgifterne saameget som muligt. Hvad § 23 angaaer, kan man maaskee opsætte med at ytre sig derom, indtil man kommer til den.

§ 1.

I enhver Kjøbstad skal der være en Sundhedskommission, bestaaende af vedkommende Embedslæge eller en anden af Medicinalbestyrelsen dertil antaget Læge som Ordfører, Byens Magistrat eller, hvor denne bestaaer af flere Personer, det Medlem, som af Kongen dertil opnævnes, Byens Ingeniør, hvor en saadan Bestillingsmand findes, samt tre andre Medlemmer, valgte i Møde af Formænd og Repræsentanter. De valgte Medlemmers Funktions-tid er fire Aar, hvorefter de kunne undslaae sig for Gjenvalg i saa lang Tid, som de have været i Embedet. Naar Magistraten ikke boer i Kjøbstaden, kan Kongen i dennes Sted bestikke en anden Mand til Medlem af Sundhedskommissionen.

Thorne: Jeg vil forespørge mig om Grunden til, at ikke Sognepræsten eller nogen af Politiets Embedsmænd er med i Sundhedskommissionen, saaledes som tidligere har været Tilfældet.

Præsidenten: Man har med Flied udeladt Sognepræsten, fordi man ikke vilde mere end nødvendigt distrahere de geistlige Embedsmænd fra deres egentlige Kaldsforretninger, og hvad Politiets Embedsmænd angaaer, har man anseet det rigtig, at de ikke deelstige i Sundhedskommissionens Beslutninger, da det er Politiet, som har at egefvære dem. Der var i den Kommission, som har havt denne Sag til Forberedelse, et Medlem, som var Politieembedsmand, nemlig Politimesteren i Christiania, og han erklærede, at han ikke ansaa det rigtig, at nogen af Politiets Embedsmænd deelstige i Sundhedskommissionens Beslutninger.

Paus: Hvad der giver mig Anledning til at forlange Ordet er, at der i Sen staaer: „Byens Ingeniør; denne Bøenvelnelse Ingeniør er ukjendt i Lovgivningen, man kan ikke faae noget legalt Begreb derom; jeg veed nok, hvad man mener; her i Christiania har man faaet Folk af Faget til at overtage de Forretninger, hvortil der udfordres særaen Fagkyndighed, men i de mindre Byer har man Stadskonduktøren, eller en anden bygningsskyndig Mand, som ogsaa er optaget i Bygningskommissionen, og jeg tænker, at den ene Bestillingsmand maa kunde sættes ved Siden af den anden. Det forekommer mig nu, at, hvor man har en Ingeniør, er det naturligt, at man tager denne fagkyndige Mand, men i de mindre Byer synes jeg det var godt, om man kunde have en Mand, som ved foreskaldende Leilighed kunde give Kommissionen den fornødne Veiledning; Stadskonduktøren kender de fleste Bygninger, og naar der skal gjøres nogen Forandring med dem, er det ham, som fører Kontrollen, saa at han har Anledning til at paasee, at de sanitære Hensyn ifee deres Ret. Jeg skulde derfor henstille, om det ikke skulde være hensigtsmæssigt, at man tilføiede efter „Byens Ingeniør“: „Stadskonduktøren eller en anden bygningsskyndig Mand, som træder i hans Sted“; jeg troer, at en saadan Bestemmelse vilde være hensigtsmæssig, og at disse Mænd vilde kunne være til stor Hjælp i mange Sager. Jeg vil lægge til, at man kan sige, at man for Medbliffet i Skien har en Ingeniør, idet man er saa heldig, at Leitnant Thams, som er ved Kanal anlægget der, har overtaget Stadskonduktørens Funktioner, og en saadan Mand, Skjønt han ikke egentlig kan kaldes Stadsingeniør, vilde kunne gjøre fuld Nytte i Kommissionen, ligesom der jo ogsaa gjerne i Byerne er ansat en eller anden Officier, om hvem det samme vil kunne siges.

(Fortsættes.)

Færdig fra Trykkeriet d. 23de Mai Kl. 3 Efterm.

Christiania.

Trykt og forlagt af G. J. Jensen.

Storthingstidende.

1860.

Forhandlinger i Lagthinget.

N° 64.

Møde den 27de April.

Præsident: U. A. Møgelst.

(Fortsættelse.)

Præsidenten: Man har optaget Byens Ingeniør som Medlem af Sundhedskommissionen, fordi han er den, som har Ledningen af Byens Vandværken og Kloaksystem, og derved faaer en væsentlig Indflydelse paa Byens sanitære Forhold, det er en Mand, hvis Raad man ved mange Leiligheder vil høre, derfor antog man det rigtigt, at han var Medlem af Sundhedskommissionen, men det vil sjældnere blive Tilfældet med Stadsfonduktøren, at han vil blive at høre, hvorefter man ogsaa anfaa det mindre nødvendigt, at han optoges som Medlem. Det maa derhos bemærkes, at man jo har Anledning til at benytte Stadsfonduktørens kundige Veiledning, om han ogsaa ikke er Medlem af Kommissionen, noget Lignende kan man vistnok ogsaa sige med Hensyn til Stadsingeniøren, men jeg mener, at der dog altid er nogen større Grund til at optage Stadsingeniøren som Medlem, fordi hans Indflydelse paa de sanitære Forhold er større end Stadsfonduktørens. Jeg vil isøvrigt ikke modsætte mig dette Forslag, som maaskee kunde formoes saaledes, at man efter „Byens Ingeniør tilsoiede: „Stadsfonduktøren eller, hvor en saadan Bestillingsmand ikke findes, den, hvem Stadsfonduktørens Forretninger ellers ere overdragne.“

Paus: Jeg har nu faaet at vide, hvori Stadsingeniørens Forretninger egentlig bestaaer, jeg troede, at den omfattede Bygningsvæsenet, men jeg hører, at jeg i denne Henseende har været vildfarende; i de mindre Byer er det gjerne Byens Brandmester, som har Opsynet med de offentlige Brønde. Jeg skal forøvrigt ikke inhærere det af mig antydede Forslag.

Præsidenten: Jeg troer heller ikke det er aldeles fornødent, fordi Ingeniøren staaer i et nærmere Forhold til Sundhedskommissionen. Naar det er sagt, at denne Bestillingsmand ikke findes i Lovgivningen, vil jeg gjøre opmærksom paa, at Benaævnelsen er brugt i Christiania Bygningslov.

Rektor Holmboe: Da jeg lod mig denne S forelæse, gik min Mening i samme Retning, nemlig at Ingeniøren burde gaae ud, fordi Ingeniørens Forretninger ere forskjellige paa de forskjellige Steder, thi saameget er vist, at, da man fik en Ingeniør i Bergen, var der megen Strid om, hvilke Forretninger man skulde tillægge ham. Det maa vel være paa Grund af hans Forretninger, at man skulde betragte ham som et selvstændigt Medlem af

Kommissionen, det er ganske rimeligt, at det er en Mand, man ofte vil komme til at høre hen til, men det gjælder vel om ham, hvad der gjælder om Politiets Embedsmænd, at han vil komme til at egtevere hvad der bliver besluttet af Kommissionen; hvis der ikke bliver foretaget en saadan Forandring, som antydet af Paus, vil Medlemmernes Antal af Kommissionen blive forskjelligt paa de forskjellige Steder; jeg vil ikke gjøre noget Forslag, men skulde jeg gjøre en Bemærkning, saa vilde den gaae i denne Retning.

Paus: Jeg er enig med Rektor Holmboe i, at Ingeniøren kan komme til at udføre de Paalæg, som stæer af Kommissionen, af hvilken Grund man jo har udelukket Politiets Embedsmænd fra at være Medlemmer af Kommissionen; i Konsekventie dermed burde man i de mindre Byer udelukke Byfogden, thi han vil som Politimester komme til at egtevere Kommissionens Beslutninger, som ikke vil være ganske rigtigt, da han er Magistrat, og som saadan Medlem af Kommissionen.

Præsidenten: Det er i Egenskab af Magistrat han indtræder i Kommissionen, og det er en Tilfældighed, at Magistrats- og Politimesterembedet er forenet i een Person; man begynder jo ogsaa nu mere og mere at stille disse Embeder fra hinanden. Forsaavidt der er gjort den Bemærkning, at Stadsingeniøren staaer i et underordnet Forhold til Kommunen, saa gjælder det i en vis Grad, men naar der spørges om at tage Foranstaltninger for den hele By, saa er det ikke Tale om noget underordnet Forhold, og han staaer i et ganske andet Forhold end Politiets Embedsmænd, deres sagkundige Veiledning vil man ikke tiltrænge i saa særdeles mange Tilfælde.

§ 2.

De i § 1 givne Bestemmelser gjælde ogsaa for Ladesteder, som have særskilt Formandskab.

Forankendte ingen Bemærkning.

§ 3.

Kommissionen skal have sin Dyrkerforbød henvendt paa Stedets Sundhedsforhold, og hvad derpaa kan have Indflydelse, saalom: Reentlighed, skadeligt stillestaaende Bands Afledning, Vandhuses, Urinsteders og Gjødselbærgers Indretning og Rensning, Dyrkæggelse af Gjødsel eller andre Gjenstande, som f. Ex. Been eller Klude, der kunne indvirke skadeligt paa Sundhedsstilstanden, Drifkevandets Befæstethed, skadelige Næringsmidlers Forhandling, Boliger, som ved Mangel paa Lys eller Luft, ved fugtigbed, Urentlighed eller Overfyldning med Beboere have vist sig at være bestemt skadelige for Sundheden. Sundhedskommissionen har fremdeles at paasee, at tilstrækkelig Luftvejling fin-

der Sted i Hunsrum, hvori et større Antal Men-
nesker stadigen eller jevnliggen samles, som Kirker,
Skoler, Kets- og Auktionslokaler, Theatre, Dands-
schule o. d., samt at ingen Kæringsvei drives
med større Hare for den almindelige Sundhedsstil-
stand, end der nødvendig bliver af Bedrøftens eget
Råsen. Indseende med Stedets Begravelsesplads
hører ligeledes under Sundhedskommissionen.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 4.

Det er Sundhedskommissionens Pligt at gjøre
Forslag til almindelige Forskrifter med Hensyn til
Sundhedsvæsenet inden Kommunen.

Kommissionen benævnder sig i denne Hens-
seende med sine Forslag til Kommunebestyrelsen, og
forholdes med disse Sagers Behandling og Beslut-
ninger i samme overensstemmende med Formands-
skabslovens almindelige Forskrifter, dog at til Bes-
lutningernes Gyldighed udfordres kongelig Appro-
bation.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 5.

Sundhedsopstiftets Overhøvelse paa ethvert
Sted henhører under Sundhedskommissionen, hvis
Bestemmelser det almindelige Politii har at paasee
efterkomme. Dette vaaligger det derhos at hen-
vende sig til Sundhedskommissionen med Medde-
lelser og Forestillinger betræffende Gjenstande ved-
kommende Sundhedsvæsenet.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 6.

Medmindre Hierens eller Beboerens Samtykke
forud har været indhentet, maa ingen Sundheds-
væsenet vedkommende Undersøgelse i privat Bolig
eller paa privat Grund finde Sted uden i Kraft
af en af Sundhedskommissionen derom fattet og
vedkommende Private meddelt Beslutning.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 7.

Sundhedskommissionens lovmætdigt fattede
Beslutninger kunne alene af vedkommende Regjerings-
departement eller i fornødent Fald af Kongen op-
hæves eller forandres.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 8.

I ethvert Formandskabsdistrikt paa Landet skal
der være en Sundhedskommission, bestaaende af
reestemte Smedeløge eller en anden af Medi-
cinalbestyrelsen dertil antaget Løge som Ordører,
og enten den hele Kommunerrepræsentation eller saas-
mange af dens Medlemmer, som samme ved Kom-
missionens Dyretelse og senere efter beest nyt al-
mindeligt Valg af Formand og Repræsentanter der-
til udvælger.

Holtan: Det var min Agt at foreslaae, hvis
flere maatte dele min Tanke, at det skulde berøe
paa Amtmandens Nijgje else, hvorvidt der skulde op-
rettes Sundhedskommissioner eller ikke, da jeg troer,
at det paa flere Steder vil være mindre fornødent,
at saadanne permanente Sundhedskommissioner bli-
ver oprettede, saaledes anseer jeg en saadan Foran-
staltning mindre nødvendig i det Distrikt, jeg er

fra. Det var muligt, at en yngre Løge kunde
blive Medlem af Sundhedskommissionen, og han
kunde være glad ved at afholde Møde, om det saa
var hver Dag, men det vilde være forbunden med
megen Uleilighed for Formandskabet, og med mange
Udgifter.

Bergsager: Jeg er af samme Mening som
Holtan, jeg har ikke hørt, at den Mening deles af
Mange, at det er saa særdeles nyttigt, at der over-
alt oprettes permanente Sundhedskommissioner, og
jeg frygter for, at Dyretelsen af saadanne vil give
Anledning til betydelige Udgifter; naar det afhæn-
ger af Amtmanden, om Sundhedskommissioner skulde
oprettes eller ikke, synes jeg det Offentlige maa
søle sig betrygget; jeg havde ogsaa tænkt mig en
anden Udvei, nemlig den, at man skulde udelukke
denne Bestemmelse for Landets Vedkommende og
kun beholde den for Byerne.

Holtan: Det af mig antydede Forslag vilde
gaae ud paa, at der erier „Landet“ skulde indflydes:
„hvor Amtmanden finder det fornødent“ jeg troer,
at man paa den Maade vil faae Sundhedskommis-
sioner, hvor de virkelig gjøres nødvendige, og und-
gaae dem, hvor de maae ansees overflødige, da
Amtmanden maa forudsættes bestt at hende Dis-
triktets Behov.

Rektor Holmbøe: Jeg maa paa det Bestemte
erklære mig imod dette Forslag, ligesom ogsaa mod den
anden Udvei, der er paapeget af Bergsager, at man
skulde indtage Bestemmelsen blot for Byernes Vedkom-
mende og ikke for Landets; der ligger i begge disse Ud-
talelser den Mening, at her er Fred og ingen Hare,
og at man besttder sig vel ved det, som det er.
Det var ønskeligt, at saa var Tilfældet, men det
forholder sig ikke saa; man ser ikke alle de Udsig-
heder, som finde Sted, fordi de ere en Følge af
Forholdene, og fordi man er meget op med dem;
om man for nogle Aar siden vilde have spurgt
Bestlandet: vilde I have Sundhedskommissioner,
saa vilde de have sagt: nei, vi behøve ingen Sund-
hedskommissioner, vi besttde os vel, og som man
over til Grønland, vilde man faae det samme Svar:
der er sørget godt for os, vi spise Svak og drille
Tran, og der mangler os Intet; om man end paa
Legemet hører sunlige Mærker paa en mindre sund
Tilstand, siger man: det gjør ikke noget videre,
indtil der kommer en Anden, som ikke er vant med
disse Forbolde, og staffer sin Usuelse Indgang
hos Gufte, da serst faaer man Livene op; selv
den sunneste Ting at bruge det rene Vand til at
vaske sig med, er ikke kjendt overalt paa Landet.
Jeg vil ikke sige at der ikke gives Distrikter, hvor der
sørjes, saa godt man kan, for Sundhedsstilstanden,
jeg vil indrømme, at der gives saadanne Distrikter,
men det tør jeg sige, at i ethvert Huns, det være
i By eller paa Landet, ja selv i de bedste Gule er
der for det frundige Die Et eller Andet at opdage,
som kunde være anderledes, og man hører jo ogsaa,
at Løgen, naar han faaer Indgang, advaer snart
mod det og snart mod det. Der er ikke noget
Saarende deri, at man siger, at en saadan Foran-
staltning behøves overalt, men saaledes kan Dyret

ningen være, at naar Amtmanden, om han ogsaa havde Die for disse Ting, vilde sige, at i det og det Formandskabsdistrikt behøves Sundhedskommissioner, men ikke i et andet, vilde han maaskee have ilde dersfor; naar derimod Lovgivningen udtaler, at denne Foranstaltning skal være almindelig, vil det være de forskjellige Embedsautoriteters Sag at bringe Loven i Uvendelse, og de vilde da ikke være udfatte for at sige paa den almindelige Utilfredshed, de ellers kunde møde. Kommer man til Vestlandet, findes der vistelig, med Hensyn til Jagttagelsen af de almindelige Sundhedsregler, ganske isærfaldende Mangler af den, som der seer noget andet, men de ere ikke erkjendte af dem, som ere vogede op under dem; nu vil man imidlertid iantledning af den spedaalste Sygdom Sundhedskommissioner, disse have begyndt at virke, og det har glædet mig at høre, at i Dødsbøgerne fandt denne Sag sit Foraar jur' hos Hærvæsentanterne fra Vestlandet; man kan sige: ja, der lever man i saa usle Forhold, at man nok kan tiltrænge disse Kommissioner; men det er ikke stort bedre bevendt andre Steder, og vi staae i sanitær Henseende langt tilbage for, hvad andre Nationer gjøre for 100 Aar tilbage; dette er en Begyndelse til at rette noget paa Manglerne hos os, og vi bør tage imod denne Begyndelse.

Hilsen: Jeg tror ikke, at Høsten vil opnaae sin Hensigt med sit Forslag, idet jeg antager, at neppe nogen Amtmand vilde overtage Ansvarer af at undlade at bringe Loven i Udøvelse, da han ikke kan vide, naar en indtræffende Epidem: kunde træve, at en saadan Foranstaltning var bragt istand, Amtmanden vil vist for sin egen Skyld paabyde Sundhedskommissioner oprettede i ethvert Formandskabsdistrikt.

Schwartz: Jeg er bange for, at, gik man ind paa Høstens Forslag, vilde man see den samme Tanke gjere sig gjældende i flere Distrikter, som Høsten har udtalt med Hensyn til sit, men maaskee, at de Distrikter, som troe sig bedst stillede, ere de, som meest tiltrænge Sundhedskommissioner; jeg frygter for, at man vilde faae de stærkeste Reklamationer fra de Distrikter, hvor Sundhedskommissioner gjordes meest nødvendige. I de Distrikter, hvor der vistelig er sørget bedre for den almindelige Sundhed, og hvortil jeg gjerne indrømmer, at Høstens Distrikt hører, behøver man ikke at nære saa synderlige Betænkneligheder mod Sundhedskommissionerne, de vil i saadanne Distrikter medføre baade mindre Bøvær og færre Omkostninger. Man maa lægge Mærke til, at her handles om et Apparat, som altid skal være forhaanden, uden at man først behøver at ty til en Amtmand og ad denne vidtløftigere Omvei faae en Indretning istand, som Ingen kan vide hvad Dieblif den ustrænges. Jeg har desuden nærmest den Anskuelse, som er udtalt af Hilsen, at Amtmændene vilde bestinde sig under et Tryk, som de vanskeligen vilde kunne modstaae, dertil kommer at man ikke kan forlange af Amtmanden, at han skal have noget specielt Kjendskab til, hvorledes Sundhedsforholdene stille sig i de forskjellige Di-

strikter inden hans Amt, saa at han med nogenlunde Bestemthed skulde kunne sige, at i nogle Distrikter behøves Sundhedskommissioner og i andre ikke, og selv om det var Tilfældet, vil dog Amtmanden betænke sig paa at afgive en saadan Erklæring; thi der ligger altid noget Dvigst i at udtale, at i nogle Distrikter er Forholdene saa, at Sundhedskommissioner behøves, medens de i andre ikke gjøres fornøden. Nu er det vistnok saa, at der gives flere Distrikter paa Landet, hvor en saadan Lov er mindre nødvendig, men det samme kan man sige ogsaa om Bøvern; ikke alle Byer tiltrænge denne Foranstaltning i lige Grad, men det, som alle Steder tiltrænger, er en legal Organisation af permanente Sundhedskommissioner. Jeg tror, at, under de nærværende Forhold vilde man oprette Sundhedskommissioner paa mange Steder, naar man havde legal Adgang dertil. Jæst jeg er enig i, at Loven ikke overalt er lige paatrængende, er det min Mening, at de i denne Henseende bedre stuerede Stæder bør underkaste sig denne Lov af Hensyn til de Stæder, hvor Forholdene desværre ere mindre gunstige; jeg vil sige, at der er Forholde, hvor det var ønskelig, at man havde Opmærksomheden mere bevendt paa, hvad der kan befordre den almindelige Sundhed, end man har havt. Det vil altid staae i Kommissionens Magt at anvende Loven i større eller mindre Grad, men det vil dog have sin Betydning, at Lovgivningen har sagt, at de sanitære Forhold høre været forlidenet paaagtede hos os; allerede den Udtalelse fra Lovgivningens Side vil have en saa heldig Indflydelse, at man bør betænke sig paa at afvise den paa samme Tid, som der er givet Vedkommende frie Hænder til at bringe Loven i Anvendelse efter de Forhold, som paa de forskjellige Stæder gjere sig gjældende.

Bergsger: Jeg tvivler ikke paa, at Amtmanden vil oprette Sundhedskommissioner, hvor de findes nødvendige. Høstens Forslag gaar kun ud paa at aabne Adgang til at kunne gjøre Undtagelse for de Distrikter, hvor de ikke tiltrænges. Naar Holmboe har fremhævet, at denne Foranstaltning skulde være saa nødvendig paa Vestlandet, saa har man jo oprettet Sundhedskommissioner der i Anledning af den spedaalste Sygdom, og de have virket meget godt; naar Holmboe videre har fundet, at disse Kommissioner ere saa nødvendige i vort Land, maa jeg gjøre opmærksom paa, at man har Tabeller over Dødeligheden paa den hele Jord, og at det af disse fremgaar, at intet Sted er Dødeligheden mindre end just i vort Land, det skulde synes at tyde hen paa, at Reenligheden staaer paa et høiere Standpunkt hos os end i andre Lænde. Naar man sætter saa særdeles Tillid til disse Kommissioner, maa jeg nære nogen Tvivl i denne Henseende; betænker man, at et Distrikt kan blive af en Udstrækning af 20 Milie og derover, maa det dog blive meget sjældent, at Engen kan bereise hvert enkelt Sted i Distriktet, og skulde man ansætte flere Læger, vilde det lede til en betydelig Udgift for Landet, som vel ikke kan være Meningen. Det Umuligste vil være, at der gaves de enkelte Læger specielt Paalæg om at under-

sage, hvorledes det staaer til med Sundhedsforholdene i deres Distrikter og derom at afgive Indberetning.

Retor Holmboe: Enten Amtmanden vælger at oprette eller ikke oprette Sundhedskommissioner, vil jeg lade staae derhen, men Amtmanden er stillet meget slemt, hvilket Valg han ogsaa gjør; dette er under Forudfatning af, at Amtmanden interesserer sig for Sagen, men Amtmanden har saameget andet at varetage, at det ikke er sagt, at han kan henvende sin Opmærksomhed paa denne Sag i den Grad, som kunde være ønskelig. Naar man har sagt, at der gives Distrikter, hvor en saadan Foranstaltning ikke behøves, har man betragtet dette som en Kompliment, men det er ikke Komplimentsager her handles om, og jeg tænker, man kan ikke i denne Henseende paa det ene Sted irre sig mere end paa det andet, hvad enten man boer paa denne Side af Fjeldet eller paa den anden. Bergsager har sagt, at man har almindelige Mortalitetstabeller, og at de skulde vise, at Dødeligheden var mindre hos os end i andre Læde, jeg skal ikke kunde sige, om det forholder sig saa eller ei, men det kan ikke anføres som et Bevis for, at Forholdene ere saa fortræffelige hos os, eller at Heenligheden, som Bergsager meente, staaer paa et saa særdeles høit Trin; thi det kan være en Følge af vore gunstige klimatiske Forhold; dertil kommer, at en lang Levealder kan drages hen paa mange Maader, men om man har Belvære under denne er ikke sagt; jeg kjender Egne, hvor man anseer Skab for Korsskab, man kan deraf see, hvorledes Meningerne kunde være; vilde man spørge disse Folk: Behøves I Sundhedskommissioner, vilde de svare: Nei, Gud bevares, vi ere ganske friske; det beviser Vanens Magt over Menneket, ved hvilken man lukker sit Die for de meest paatagelige Feil; jeg er kommen ind i Guse, som have været vel opførte og rummelige, der har været Kroge paa Vinduerne, men de have ikke været lukkede op i Nat og Dag, saa der har været ikke egentlig nogen Stank, thi den kunde man da til Nød holde ud, men en væmmelig beklumret Lust, det har været i Guse, som ikke har været opførte som Bondestuer, det har været Forpagterhuse paa store Gaarde, hvor Gieren har bestøvet vakre Guse, men det har ikke været muligt at holde ud inde i dem; meget muligt, at Beboerne holde ud i dem i den Tid, de ere i Huset, thi disse Slags Folk særdes, som man veed, meget udenfor Huset, men de Børn, jeg saa, saae meget mislige ud. Naar man siger, at der gives Distrikter, hvor en saadan Foranstaltning ikke behøves, saa vil jeg sige, at maaffee der, hvor man troer at behøve den mindst, behøver man den meest. En Lov, som fjærer Alt over een Kam, vil modtages, uden at Nogen vil hinde sig generet ved dens Paabud, og jeg antager, at hyppige Møder af Sundhedskommissionen ikke vil finde Sted, uden hvor det tiltænges, thi jeg kan ikke troe, at Lægerne skulde ville indfinde sig i Formandskabsmøderne, uden naar det gjøres nødvendigt, Gødtgjørelsen er vel ikke saa fristende. Vi have fra de ældste Tider i Planen en Sundhedslovgivning,

og dette er en Begyndelse til at bringe den i Aendelse, som man ikke bør modsætte sig.

Holtan: Jeg vil blot erklære, at jeg ikke holder saa særdeles paa det af mig antydede Forslag, og skal, hvis man udtaler sig mod det, ikke fremsætte det; det var forøvrigt min Tanke, at hvor et Formandskab maatte finde Sundhedskommissionen nødvendig, vilde det henvende sig til Amtmanden om dens Dyretelse, ligesom jeg antog, at Amtmanden vilde foranledige saadanne Kommissioners Dyretelse, hvor han ansaa det nødvendigt, om der ogsaa ikke indkom noget Andragende fra vedkommende Formandskab.

Mossige: Den næst foregaaende Taler har omtalt Erfaringer fra Vestlandet, som imidlertid ere ukjendte for mig, der dog ogsaa er fra Vestlandet; han har saaledes omtalt, at der gives Steder, hvor man betragter Skab for en Fornøielse, det kjender jeg ikke til; ligeledes har han ytret, at i de Distrikter, hvor der er kommen Sundhedskommissioner i Gang, og hvor der ikke har været speddalt Sygdom, have de virket meget godt; jeg kan i denne Henseende opløse, at jeg har været Medlem af en Sundhedskommission siden 1857, men der er ikke blevet afholdt noget Møde; Distriktslagen har reist omkring, men har ikke fundet Ojfordring til at træffe nogen særegen Foranstaltning; jeg troede derfor, at Holtans Forslag kunde være ganske hensigtsmæssigt. Man har indvendt derimod, at Amtmanden vilde sættes i en ubehagelig Stilling, og man har endog saa meent, at Amtmanden vilde rette sig efter Kommunebestyrelsens Ønske, selv hvor denne ikke forstod sin egen Interesse, men jeg tror ikke, det vilde gaae saaledes til, jeg tror ikke, at Amtmanden vil spørge vedkommende Formandskab, om det vil have Sundhedskommission eller ei, men han vil henvende sig til Distriktslagen, som vil kunde give ham fornøden Underretning, og han vil Amtmanden kunde stole paa. Det kan ikke negtes, at disse Sundhedskommissioner ville medføre nogen Gøne, blandt andet vil jeg paapege den Umstændighed, at det efter § 10 vaaligger Formandskabets Ordfører at underrette Lægen om ethvert Repræsentantmødes Berammelse, men nu kan det være Tilfældet, at der gives Distrikter, hvor saadanne Møder ofte afholdes, og at vedkommende Ordfører boer saalangt fra Postveien, at han kan have ondt for at faae slige Breve frem. Jeg agter at stemme for Holtans Forslag, naar han vil fremsætte det.

Smith-Petersen: Naar man har talt om Forholdene hos os og meent, at disse vare ganske gode, skal jeg blot gjøre opmærksom paa den ene Umstændighed, den nemlig, at der indføres til hvert Land af en Artikel som Sæbe 140,000 Pd. aarlig, det bliver $\frac{1}{10}$ Pd., eller 3 Lød pr. Individ, og sjønt man hertil maa lægge, hvad Indlandet leverer af dette Produkt, vil man dog kunne skjønne, at det er en meget liden Konsumtion, men denne Artikel har altid været anseet som et sikkert Moment til at bedømme de Forholde, hvorom her handles. Jeg havde nogen Betænkelighed ved dette store Apparat, man vilde bringe i Gang, men jeg er nu

bleven beroliget ved hvad Røssige har oplyst, han har nemlig oplyst, at der i de 3 Aar, han har været Medlem af Sundhedskommissionen, ikke har været afholdt noget Møde, og det samme, mener jeg, vil blive Tilfældet paa de Steder, hvor man maaskee kunde synes, at Sundhedskommissioner ikke gjordes nødvendige, at deres Møder vilde blive høist sparsomme, saa at det Besvær, disse Kommissioner vilde medføre for saadanne Distrikters Befolkning, vil være saagodt som for Intet at regne.

Thorne: Det var kun med Hensyn til den Meningsforskjel, der hersker mellem Holmboe og Røssige, at jeg vilde afgive den Erklæring, at der er en stor Forskjel mellem Forholdene paa de Steder, hvorfra Holmboe og Røssige rimeligvis have hentet sin Erfaring, navnlig ere Folkene paa Jænderen pyntelige Folk, som holde sine Pæde reentlige og i god Stand, medens Samme ikke kan siges om de bergenske Fjorddistrikter.

Stamsbø: Skjønt jeg hører hjemme i et Distrikt, som, efter hvad jeg baade har hørt af vore Embedsmænd og seet stadfæstet af statistiske Tabeller, er et af de gunstigst stillede i det hele Land med Hensyn til Dødeligheden, kan jeg dog ikke stemme for Holtans Forslag; jeg har Kjendskab til Et og Andet og troer, at saadanne Sundhedskommissioner ere meget gavnlige. Det har vistnok ogsaa forekommet mig, at saadanne permanente Sundhedskommissioner ikke vilde være meget at bestille under almindelige og heldige Forhold; jeg har ogsaa anset dem som et stort Apparat, og kan være enig med Røssige i, at det vil være forbunden med Ulemper for Formandskabets Medlemmer at underrette vedkommende Læge om Repræsentantindernes Afholdelse; men paa den anden Side er jeg vis paa, at, hvis der havde været indrettet Sundhedskommissioner, da den stærke Blodgangsepidemi herskede i Bratsbergs Amt eller under andre forekommende Epidemier, vilde disse ikke have taget den Overhaand, de have gjort. Naar der ikke skulde oprettes permanente Sundhedskommissioner overalt, men deres Oprettelse være afhængig af Amtmandens Bestemmelse, vilde en udbrudende Epidemi kunne have taget en stærk Udbrudelse, inden man fik Sundhedskommissionen istand. Der er ogsaa andre Betænkkeligheder ved at overlade Oprettelsen af Sundhedskommissionen til Amtmanden, jeg frygter for, at Amtmanden derved kunde blive sat i en ubehagelig Stilling, ligesom det ogsaa kunde give Anledning til vidtløftige Skrivelser; dertil kommer, at, naar Sundhedskommissioner vare oprettede efter Amtmandens Foranstaltning, vilde man savne Bestemmelse om, hvorledes de igjen skulde hæves. Naar en saadan Lov skal udkomme, maa jeg stemme for den saaledes som den foreligger.

Lysgaard: Jeg maa udtale den Mening, at permanente Sundhedskommissioner paa mange Steder ikke blot vil være uden Nytte, men den Omstændighed, at man maa slæbe paa dem til ingen Nytte, kan svække Troen paa deres Hensigtsmæssighed, naar de virkelig tiltrænges; for at en Autoritet skal kunne virke med Kraft, er det nødvendigt, at

man har Tro paa dens Nytte og Nødvendighed, og jeg mener, at under ekstraordinære Omstændigheder, hvor der maatte vise sig store Aarsager til en vordende Sygdom, der kan Sundhedskommissionerne være paa sin Plads, men under almindelige Forholde og paa Steder, hvor Sundhedstilstanden er tilfredsstillende, maa jeg vedblive min tidligere udtalte Mening, at de snarere kunne gjøre Skade end Gavn. Man seer af § 11, at Sundhedskommissionen ikke har nogen Autoritet, men at der udtræves Kongelig Resolution for de Foranstaltninger, den tilsigter at gennemføre; nu kan man vel ikke tænke, at der erholdes Resolution for, hvor ofte Vinduer skulle aabnes eller dæklige. Overhovedet troer jeg, at man ikke vil hjælpe sig langt med de Bestemmelser, man nu har, og jeg kan, efter den Mening, jeg har tilladt mig at udtale om Sundhedskommissioners Nødvendighed paa Landet i Almindelighed, ikke være saa villig til at indgaae paa, at en Bestemmelse, som den af Holtan foreslaaede, blev optaget i Lovene. Man kan især vistnok paa mange andre Maader virke i samme Retning, som den, man her tilsigter; det er saaledes i den senere Tid bleven paalagt samtlige Læger at afsjæve Inderretning om Sundhedstilstanden i sine Distrikter og om de almindelige Aarsager til de forekommende Sygdomme; det er en velgjørende Foranstaltning, og naar man kunde tænke sig, at der blev udgivet Skrifter, som behandlede denne Materie, saa vilde det være en ganske anden hensigtsmæssig Maade at virke paa, end at lægge en Nødvendighed i Sundhedskommissionens Haand, som i Regelen ikke vil udrette Noget.

Rektor Holmboe: Man er i denne Sag udfat for Misforstaaelse paa mange Kanter; naar man har sagt, at man ikke kan faae Resolution for, hvor ofte Vinduer skal aabnes, saa er der Jagen, som har tænkt derpaa. Der er i § 11 givet et Blik om de Gjenstande, Sundhedskommissionen skal have for Øie, men jeg troer, at de gerne kunde have været borte, idet jeg antager, at Kommissionen vilde være opmærksomme derpaa alligevel; det er kun, naar Kommissionens Foranstaltning foranlediger Udgifter for Kommunen, at den udfordrer Resolution, men ingenlunde til enhver Foranstaltning, som ikke er forbunden med nogen Udgift. Iøvrigt antager jeg, at det maatte være en kun lidet begavet Læge, som var Formand i Kommissionen, naar han ikke skulde kunne øve stor Indflydelse paa Kommissionens Medlemmer i at vække Opmærksomheden for Misbrug, som man ikke havde sagt Mærke til, fordi de havde været almindelig herskende i Bygden, og havde han først vundet Kommissionens Medlemmer for sin Anskuelse, vil det være en Propaganda til at virke videre i en større Kred. Naar man har meent, at det skulde være hensigtsmæssigt at foranstalte Skrifter udgivne om denne Materie, saa har jo Kirkedepartementet holdt paa at udgive saadanne Skrifter, men de ere kun blevne lidet læste, thi det forholder sig med dæklige Skrifter saa, at man først maa have erkjendt Trangen til en Forbedring, hvis Skrifterne skulde virke; det vil

virke ganske anderledes, at disse Sager blive gjort til Gjenstand for Dreverielse af Røgdenes fornæftigste og meest agtede Mand, og om det skulde ske et Par Gange om Aaret, thi hvorigere kan man vel ikke antage, at disse Møder i Almindelighed vilde blive holdte, skulde det da være saa overmaade besværligt?

Schwartz: Enten maa jeg misforstaae Loven, eller ogsaa maa Hr. Lybgaard gjøre det, naar han siger, at Sundhedskommissionerne skulde tabe i deres Autoritet til at faae deres Forskrifter gjenneførte, men denne Frygt er vistnok aldeles ugrundet; Hr. Lybgaard siger, at Sundhedskommissionen ikke kan fatte nogen Beslutning, uden at den maa gaae igjennem vedkommende Formandskab og erbrerres Resolution for den, og at man ikke kan antage, at der vil erholdes Resolution for, hvor ofte der skal lufies og destilles, men det er heller ikke for saadanne Tilfælde, at Resolutionen skal erbrerres; jeg har opfattet Loven saaledes, at, naar man taler om almindelige Foranstaltninger, til hvis Guldighed der skal erbrerres Resolution, saa gjælder det Forskrifter, som ere af en større Betødning og strækker sig til en videre Strækkelse, f. Ex., naar man vil optrække almindelige Regler angaaende Bygningsevæsenet, Husenes Indretning, en eller anden Besøfts Tilladelighed, medens jeg ikke tror, at Kommissionen behøver nogen Approbation paa de Forskrifter, som ligaa dens daglige Gjøren og Læden nærmere og indskrænke sig til mere nærliggende Sanitetsforholde, og jeg tror, at jeg i denne Opfattelse af Loven har Medhold i dens § 26; jeg ser ikke Andet, end at Loven er klar og bestemt nok i dette Tilfælde, og at Sundhedskommissionen ikke faaer Autoritet i Loven; hvis det skulde briste den paa Autoritet, maa det være Kommissionens egen Skyld. Videre skal jeg ikke indlade mig paa Debatten; jeg maa gjøre den samme Anvendelse af Hr. Møstiges Ytringer, som Hr. Smith-Petersen har gjort, thi naar intet Møde er blevet afholdt siden 1857, saa har det ikke været noget stort Bryderi; at Forholdene ere saa gode i et enkelt Distrikt, glæder mig at høre, men det forekommer mig, at det oplyste Faktum ikke taler til synderlig Fordeel for vedkommende Distriktslæge, det forekommer mig besværligt, at han kan have gjenneført et heelt Distrikt uden at have fundet Noget, der kunde onskes foranstaltet i sanitær Henseende.

Lybgaard: Hvorledes Loven skal forståes har der været forskjellige Meninger om; jeg har simpelthen læst § 11, som angiver de Gjenstande, paa hvilke Sundhedskommissionen skal have sin Opmærksomhed henvendt; men deraf vil vistnok kun komme meget lidt. Jeg tror, man har gjort en urigtig Anvendelse af Hr. Møstiges Ytringer; skulde et lignende Forhold vise sig i de fleste af vore 400 Præstegjeld, maatte man vel sige, at Regelen var, at Sundhedskommissioner paa Landet ikke vare nødvendige, og jeg tror ogsaa, at Erfaring vil vise, at de, idetmindste for de større Distrikter, vilde findes mindre fornødne. Den Bebrudelse, som Hr. Schwartz har gjort en Røge, som kunde reise igjennem

et Distrikt uden at finde det fornødent at bringe foretagne Foranstaltninger paa Bane, vilde være mindre vel anbragt, den praktiske Mand veed, at naar man har den almindelige Mandes Tærskel og Kereset mod sig, har det sin Uanselighed at bringe Forandring deri, og der udfordres flere Aarsager, naar man skal kunne gjøre sig Haab om, at Foranstaltninger i den Retning virkelig skal kunne faae noget Godt.

Møstige: Jeg kan ikke have Noget imod, at Hr. Schwartz søger saa meget som muligt at svække, hvad jeg har anført, men det har faaet mine Tølelser, at han har udtalt sig mindre forbeholdstomt om vedkommende Embedsmand, jeg tror det er en ligesaa hæderlig og dygtig Mand, som han er udsjær i Udørelsen af sit Embede.

Schwartz: Jeg er ikke den, som vil drage Personligheder ind under Debatten, og jeg skal afholde mig derfra, om ogsaa enkelte Ytringer kunde synes at give mig nogen Oplysning dertil.

Sorensskriver Strøm: Der er bleven indvendt mod Loven, at det skulde være en saa særdeles Ulempe, at Drøbereren maa give vedkommende Læge Underretning om Afholdelsen af Repræsentantsmøder, men denne Ulempe kan dog ikke være saa synderlig stor, han maa jo give Røgden Underretning, og han først skal gjøre en Anmeldelse, kan det dog ikke være nogen saa besværlig Sag at gjøre denne anden med.

Møstige: Antager Sorensskriver Strøm, at denne Regel bliver anvendt i de fleste Tilfælde?

Sorensskriver Strøm: I de Distrikter, hvor jeg har levet og virket, er man isagtaaget den; Anmeldelsen for Røgden er bestemt ved Lov, og den er bleven befulgt.

Bergsgaard: Det kan være vigtige Sager, der skulde behandles, saa det kunde være til Skade, om man vilde opholde sig efter Røgden, det hender derfor ikke saa sjældent, at Møder afholdes, uden at Røgden er givet Underretning.

Sorensskriver Strøm: I dette Tilfælde maatte Folgen være, at de fattede Beslutninger vilde kunne erklæres ugyldige.

Præsidenten: Jeg vil holde mig til Odelsthingets Beslutning. Det vil sees, at Hensigten med Oprettelsen af disse Sundhedskommissioner er at vække Opmærksomheden for de sanitære Forhold, og man kan ikke konsekvent lade det heres paa enkelt Mand eller et enkelt Formandskabs Ansættelse om disse Forhold, man vilde derved handle mod Lovens Hensigt. Naar man har anført, at det er et stort Apparat, som sættes i Bevægelse, og at man ved at indrette dette Apparat i rolige Tider vil svække dets Betødning, naar det mest tiltrænges, saa kan jeg gjerne indrømme, at Forholdene ere forskellige paa de forskjellige Eterer, og at der kan være Distrikter, hvor saadanne Sundhedskommissioner maa see kunne synes mindre nødvendige, men vi maae vistnok ogsaa erkjende, at der i ethvert Distrikt altid vil være Noget at foretage, de forskellige Embedsmand vilde altid have Et og Andet at udrette, om det just ikke er store Epidemier forhaanden, vil

der dog ganske vist være Mangler i hygieinisk Henseende, som det maa være ønskeligt at faae afhjulpede, og det er ogsaa Grundtanken med denne Foranstaltning, at man skal søge at forekomme disse skrækkelige Epidemier, som vi ikke saa sjelden ere udsatte for, ved at have Dymærksfombeden benvendt paa alle de Ting, som kunne frembringe og vedligeholde deslige Epidemier. Grunden til, at disse Epidemier, som i den senere Tid vare hjemstødt os, have hæret saa voldsomt, er just, at man ikke ved nogen foregaaende Foranstaltning har søgt at forebygge, at disse Sygdommes Virkninger blive for store. Her i Byen har man en Stadsfuldmægtig og en Politimester, som skulle have sin Dymærksfombed henvendt paa Alt, hvad der kan fremkalde Sygdomme eller give dem Næring, og man skalde derfor træde, at Christiania ikke funde frembyde noget saa særdeles Fokus for de større Sygdomme; men naar Kolera er udbrudt, har man gjenne-rodet enhver Krog, og saa har man fundet Fokus for Sygdommen, imen har fundet flere Familier boende sammen i trange, mørke og fugtige Rum, ja man har fundet Fokk boende ovenover Gjødseldynger; det er gjerne paa saadanne Steder, at Sygdommen er brudt ud og har rafet værst; havde man sin Dymærksfombed henvendt paa disse, vilde saadanne ondartede Sygdomme ikke saa let kunne styrte over Fokk uden nogen Forberedelse. England er det Land, hvor man er gaaet videst i denne Henseende, der er den Erfkjendelse, navnlig siden man har været hjemstødt af Kolera, trængt iagttagelse, at det ikke gaaer an at lade alle de ældre Forhold blive bestaaende, men at man skadig maa have sin Dymærksfombed henvendt paa Alt, hvad der kan frembringe og vedligeholde disse Sygdomme, og ligende Menneskehedens Svøber; det har bevirket, at man har faaet en Akt, hvoraf Grundtridene til denne Lov ere hentede; jeg mener, at vi har fuld Fjæle til at følge dette Lands Eksempel i denne som i saamange andre Henseender; men skal man have den fulde Nytte af denne Foranstaltning, maae vi generalisere den og ikke lade det berøse paa en enkelt Mands eller Kommunes Foragødtbestjendende, men den skal komme istand eller ikke, det er Hovedsagen. Forsaavidt man har søgt, at der gives Steder, hvor Sundhedskommissionerne ikke vilde have stert at gjere, og hvor de, som en Følge deraf, vilde være udfatte for at sygne hen, saa troer jeg ikke iunderlig derpaa, der vil altid være Noget at gjere; det er en vigtig Sag, at man har et Apparat færdig, som man kan gjere Brug af, naar det tiltrænges, og det vil være en Støtte for Lægen. Jeg kan ikke forstaae Lvsgaard, naar han har indvendt med Loven, at det maa være Formandskabernes egen Virksomhed, som skulle fremkalde Kommissionserne; thi det er jo Hensigten med denne Lov, og jeg skjæner ikke rettere, end at alt det er iagttaget, som Lvsgaard fordrer; man vil sege at virke paa Kommissionens Medlemmer og vække hos dem Sandten for, hvad der kan bidrage til en forbedring af de Forhold, og de vilde da udbræde den videre, Enhver i sin Kreds; de Mangler,

som kunde forefindes i enkelte Fuser eller hos enkelte Familier, vilde ikke være Gjenstand for Tvangsbolholdsregler, de maae søges afhjulpede ved at Lægen og de andre mere oplyste Mænd søge at indvirke paa Vedkommende ad Overbeviidningens Bei, men ved Siden heraf gaaer Tvangsbolholdsregler, som tilsiyde videre og mere almindelige Foranstaltninger; man maae ikke forstaae det saaledes, at Alt, hvad der foretages af Sundhedskommissionen, vil iverksettes ved Træng; flere af de Ting, der ombandles i § 11, vilde saaledes ikke søges iverksette ved Træng. Jeg troer det vil være et Brud paa det Princip, som gaaer igjennem Loven, om man vil gaae ind paa Postens Forslag.

Lvsgaard: Skjønt jeg tidligere har erklæret, at jeg ikke holder videre paa mit Forslag, troer jeg dog at burde vedblive det, da flere have ytret at ville stemme for det.

Lvsgaard: Naar jeg ytrede Tvivl om, at Sundhedskommissionerne vilde kunne udrette noget Særdeles, uden at der ere mere almindelig virkende Aarsager, som kunde synes at paafræve en saadan Foranstaltning, saa var det ikke min Mening, at dertil just skulde udbræves Epidemier, men naar Lægen kunde paaavise almindelige Forhold, som maatte antages skadelige for Sundheden, troede jeg, at Sundhedskommissioner burde oprettes, men uden at saadanne Omstændigheder kunne paaavise, antager jeg ikke Sundhedskommissionerne vilde kunne udrette Noget. Man maa vel gaae ud fra, at Sundhedskommissionerne vilde blive sammensatte af Bygdens bedre og mere oplyste Mænd; og ligesom Lægen i Almindelighed og paa sine Reiser vil have Anledning til at henvende Dymærksfombeden paa de forskjellige Ting, som kunne være Aarsag til Sygdomme, og være skadelig for det menneskelige Legeme, saaledes vilde vel ogsaa disse Mænd gjere det samme, naar Leiligheden dertil frembyder sig, men det giver ikke deres Foresendinger nogen større Vægt, at de ere Medlemmer af en Sundhedskommission. I England, hvor man jo veed, at der findes saunter en stor Mængde Mennesker, sernemmelig i Fabrikdistrikterne, der kan risikere en saadan Foranstaltning være nødvendig, ligesom jeg ogsaa anseer Sundhedskommissioner i Byerne baade hensigtsmæssige og nyttige.

Schwartz: Store bestemte Aarsager til en mindre god hygieinisk Tilstand lader sig ikke altid paaavise, men det er just disse mindre Aarsager, som bærer for sig yder sit Bidrag til en mindre god Sundhedstilstand, som man skal bære sin Dymærksfombed henvendt paa og søge herved.

Lvsgaard: Jeg kan ikke træde, at Sundhedskommissionerne vilde mægte disse smaae Omstændigheder, Sundhedskommissionerne vilde ikke kunne forme maae Fokk til at afslægge deres Vaner i Smaating, men praktiske Erfaringer taler derimod. Der findes jo foroverrigt Fokk i Byaden, f. Ek. Skolelærerne, som man maae træde ikke vilde unlade at gjere opmærksom paa saadanne Uvaner og Forkærbheder i det daglige Levets, som kunne antages at virke skadeligt.

Præsidenten: Sagen ſtiller ſig anderledes, naar man har en Kommisſion, hvis Hverv det er at have Opmærksomheden bevendt paa et viſt Maal, end naar den blotte Rundſkab er tilſtede, at Vedkommende har nogen ſerregen Dyſforbring til at ſøge at bane den Indgang hos Andre ved Paavirkning af deres Overbeviſning; man fornegeter det Princip, ſom Loven er bygget paa, naar man gaaer ud fra en ſaadan Anſkuelse, ſom den, Lyſgaard er gaaen ud fra, at enkelte private Mænd ſkulde kunne udrette det ſamme ſom Sundhedskommisſionen.

Lyſgaard: Præsidenten udſtrækker mine Ytringer længere, end jeg troer de gav Anledning til; det var blot, hvor der handlede om Smaaating, at jeg ſagde, at Sundhedskommisſionerne vilde tage ſig ſaa ivrigt af ſit Kald, at de, ſelv i en By, vilde opſøge enhver Kro for at ſee, om Reenligheden bliver overholdt.

Præsidenten: Det er dog Meningen af Loven. Ved Voteringen blev Holtans Forſlag forkaſtet mod 8 Stemmer.

§ 9.

I de Diſtrikter, hvori Sundhedskommisſioner iſølge Loven af 5te Auguſt 1857 allerede ere indrettede, overtage diſſe tillige Sundhedskommisſionernes almindelige Hverv overeensſtemmende med nærværende Lov.

Paas: Det forekommer mig, at Ordet: „almindelige“ er mindre rigtigt og burde vel helſt være udeladt.

Sæther: Det ſigter vel til, at efter den tidligere Lov vare Sundhedskommisſionerne oprettede med ſpecielt Henſyn til den ſygdalſſe Sygdom, medens Sundhedskommisſionerne efter denne Lov, ſkulde have ſin Opmærksomhed bevendt paa Alt, hvad der kan fremkalde Sygdom almindelighed.

Præsidenten: Jeg kan indrømme, at dette Ord gjerne kunde have været borte, men jeg kan paa den anden Side heller ikke ſjonne, at det virker forſtyrende paa Meningen.

§ 10.

Møder i Sundhedskommisſionerne paa Landet, i hvis Forhandlinger ogſaa vedkommende Foged har Ret til, dog uden Stemmeret, at deeltage, afholdes ſaavidt muligt paa ſamme Dag og ſamme Sted, hvorpaa Kommunerepræſentationen ſammentræder. Det paaligger derfor Formandsſkabets Ordfører at meddele Sundhedskommisſionens Ordfører betimelig Underretning om ethvert Repræſentantmødes Berammelse. Amtmanden kan iøvrigt igjennem Ordføreren erholde Møde berammet, naar han finder det fornødent.

Mosſige: Der er allerede tidligere bleven gjort opmærksom paa, at man har ſøgt at holde Politiet udenfor denne Lov, men af denne ſ ſeer man, at Fogden har Ret til at deeltage i diſſe Forſamlinger, og det kan maaskee for en Deel være begrundet, naar man ſeer hen til § 5, iſølge hvilken der paaligger Politiet viſſe Pligter, men er denne Ret begrundet for Fogdens Vedkommende, forekommer det mig, at Lensmanden burde ſættes i ſamme Stilling; jeg antager, at paa Landet vil

Lensmanden ſaae Udſtilling at beſtille paa Grund af denne Lov. Jeg veed nok, at man ialmindelighed ikke vil negte Lensmanden Afgang til Kommisſionens Møde, men jeg vil ikke, at han ſkal betragte det ſom en Naade, at han ſaaer deeltage i diſſe Forhandlinger, og jeg vil derfor foreſlaae, at der efter „Foged“ tilføies „og Lensmand“. Hvad angaaer andet Punktum, har jeg allerede før udbævet, at denne Beſtemmelse kan forvolde Formandsſkabets Ordfører ſtort Bryderi, jeg troede, at man muligens kunde lade det hele Punktum gaae ud. Det beider videre i tredje Punktum „Ordføreren“, men om her menes Formandsſkabets Ordfører eller Sundhedskommisſionens Ordfører er ikke ganſke klart; naar man vilde drifte ſig til at ſlette andet Punktum ud, vilde tredje Punktum kunde affattes ſaaledes: „Amtmanden kan igjennem Sundhedskommisſionens Ordfører erholde Møde berammet o. ſ. v.“, derved vilde jeg finde mig tilfredsſtillet; jeg vil imidlertid ikke have dette betragtet ſom noget Forſlag, førend jeg har hørt Andre udtale ſig derom.

Thorne: Jeg vil ſtemme for Mosſiges Forſlag, det er i Konſeſſion med Beſtemmelsen om Fogden, thi Lensmanden er Fogdens Repræſentant i Soquet. Hvad Udelatelsen af andet Punktum angaaer, kan det vel ikke have nogen Betænkelighed, og jeg vil ogſaa ſtemme derfor, hvis der bliver fremſat et Forſlag.

Præsidenten: Jeg har ikke noget imod at gaae ind paa det første Forſlag; det kan være henſigtsmæssigt, at Lensmanden ſtedes Afgang til Sundhedskommisſionens Forhandlinger; derimod kan jeg ikke være enig i det antvode Forſlag, at 2den Paasus ſkal udgaae, thi jeg mener, at ſtaaer ikke denne Regel, kan det lede til Forøggeſe af Uelligheden for de øvrige Kommisſionens Medlemmer.

(Fortsættes.)

Færdig fra Trykkeriet d. 5te Juni Kl. 8 Efterm.

Christiania.

Trykt og forlagt af G. J. Sørensen.

Storthingstidende.

1860.

Forhandlinger i Lagtinget.

N° 65.

Møde den 27de April.

Præsident: U. A. Møghfeldt.

(Fortsættelse.)

Sæther: Med Hensyn til det første Forslag har jeg Betæneligheder ved paa denne Maade at forsøge Lensmandens Forretninger og Pligter, som allerede kan være mange nok; selv om Bestemmelsen er tilladende, kunde det dog blive anset som en Forsømmelse, om han undlod at indfinde sig i Møderne. Med Hensyn til Berammelsen har jeg tænkt mig, at Sagen vilde gaae saaledes til, at Formandskabets Ordfører underretter Sundhedskommissionens Ordfører om, at til den og den Tid vil blive afholdt et Repræsentantmøde, hvorefter det da beroer paa Lægen, om han finder det fornødent til samme Tid at afholde et Sundhedskommissionensmøde; at man har sat Repræsentantmøde, er fordi man ansaa det ønskeligt, at der var saa Mange som muligt tilstede, for at de kunde nyde godt af Lægens Betæneligheder; det vil vel kun være under ekstraordinære Omstændigheder, som f. Ex. under en udbrudt Sygdom, at Lægen vil beramme særskilt Sundhedskommissionensmøde.

Bergsager: Det Væsentlige er, at Ordføreren i Sundhedskommissionen kan faae Anledning til at forhandle sammen med Repræsentanterne, og det troede jeg kunde opnaaes ved, at man indtog en saadan Bestemmelse:

„Ordføreren i Sundhedskommissionen kan gjen-nem Formandskabets Ordfører erholde berammet Møde i Sundhedskommissionen afholdt i For-ening med Repræsentantmøde, naar det maatte ansees hensigtsmæssigt“.

Sorenskriver Strøm: Jeg mener, at dette Forslag vil foranledige langt mere Skrivers end Bestemmelsen i Odelsthingets Beslutning; jeg kan ikke troe, at Forslaget vil være stiftet til at opnaae det Viemed, som Hr. Bergsager har dermed, nemlig at forstaae Formandskabets Ordfører nogen Lettelse.

Bergsager: Det maa dog være ganske klart, at det vil blive Tilfældet, thi efter mit Forslag kan det heide, at Ordføreren kun kommer til at skrive en enkelt Gang, medens han efter Odelsthingets Beslutning vil være nødt til at skrive hver Gang der skal afholdes Repræsentantmøde.

Præsidenten: Det er Lovens Tanke, at man skal have saa liden Uvillighed som muligt af Sundhedskommissionens Møde, men det vil ikke blive Tilfældet efter Bergsagers Forslag, thi der er efter det Intet i veien for, at Sundhedskommissionens Ord-

fører kan beramme Møde afholdt til en anden Tid end det ordinære Repræsentantmøde.

Bergsager: Naar Lægen finder, at der er noget at forhandle, vil Repræsentantskabet vistnok finde sig i at afgive Møde.

Paus: Bergsagers Hensigt med sit Forslag er, at faae hævet den Pligt, der efter Loven paa-hviler Formandskabets Ordfører, at underrette Sundhedskommissionens Ordfører om, hver Gang et Repræsentantmøde skal afholdes, hvorimod han vil, at Ordføreren i Sundhedskommissionen skal henvende sig til Formandskabets Ordfører, naar han har noget at forhandle, for at et Repræsentantmøde til den Ende kan blive afholdt.

Natvig: Hidtil har Lagtinget ikke gjort nogen Anmærkning til Loven, og det er en Grund for mig til ikke at gaae ind paa Møssiges Forslag, thi jeg skulde ikke ansee det hensigtsmæssigt, at Loven for den Sags Skuld tilbageendes til Odels-thinget. Møssige erklærede selv, at han antog, at Lensmanden vilde faae Afgang til Forhandlingerne, selv om ikke denne Bestemmelse indtages i Loven, og det antager jeg ogsaa. Hvad Bergsagers Forslag angaaer, vil det blot forvalte Sagen.

Møssige: Jeg sagde nok, at jeg troede, at Lensmanden fik komme ind i disse Forsamlinger, men det kunde hende, at han snart kom ud igjen, naar han blandede sig i Diskussionerne paa en Maade, som ikke smagte Bedkommende, og det var for at forebygge dette, at jeg troede, at Loven burde have en Bestemmelse om, at Lensmanden var berettiget til at deeltage i disse Møder.

Sorenskriver Strøm: Naar Bergsager holder saa stærkt paa, at man ikke bør bebyrde Formandskabets Ordfører med Meddelelsen af denne Underretning til Sundhedskommissionens Ordfører, saa kan det ikke være det Smule Skrivers, han nærmest har for Die, men det maa være Brevets Uffendelse til Posten, men han er jo allerede nu efter Formandskabsloven pligtig til at sende Fogden saadan Underretning, og da kan det dog ikke være noget synderligt Bryderi, at Budet tager et Brev mere med, og tilføjer til den Pligt at give Fogden Meddelelse, vil han vel ogsaa tilføjes den Pligt at give Sundhedskommissionens Ordfører Underretning.

Præsidenten: Sagen vil vel i Almindelighed ordnes saaledes, at Formandskabets Ordfører og Sundhedskommissionens Ordfører vilde konferere med hinanden om den beleiligste Tid for et Mødes Afholdelse, og saa vil videre Underretning ikke gjøres fornøden.

Bergsager: Naar Præsidenten antager, at man kan indrette sig paa denne Maade, kan jeg gjerne frasælbe mit Forslag.

Mossige: Jeg vil kun bemærke, at, forsaavidt der ikke maatte vedtages andre Anmærkninger til Loven, vil jeg ikke, at den skal tilbagesendes for mit Forslags Skyld, om det maatte bifalbes; men jeg vil i saa Fald, at det skal betragtes, som om det ikke var fremsat.

Da den realementsmæssige Tid var udløben, blev Sagens videre Fortsættelse opsat til næste Møde.

Præsidenten refererede dernæst:

Odelstingets Beslutning til Lov indeholdende Bestemmelser om Kommunestaternes Udligning i Finnmarkens Landdistrikt.

(Ublagt til Foretagelse i et senere Møde.)

Mødet hævet.

Møde den 27de April.

Præsident: U. A. Møysfeldt.

Dagsorden:

Fortfat Behandling af Odelstingets Beslutning til Lov om Sundhedskommissioner m. V.

Mossige: Det maa være mig tilladt fremdeles at henlede Opmærksomheden paa § 10, som jeg ved nærmere Granfning ikke har fundet mig tilfredsstillt ved; man vil see, at man har søgt at ordne Sagen saaledes, at Sundhedskommissionernes Møde skulde holdes paa samme Tid som Repræsentantskabets, men dette troer jeg ikke er hensigtsmæssigt, jeg troer, at Berammelsen af Møders Afholdelse bør udgaae fra Ordføreren i Sundhedskommissionen, jeg har tænkt mig, at, naar Løgen reiste ud, vilde han afholde flere Møder paa samme Rejse, men naar han skulde være afhængig af Formandskabets Ordfører, vilde han kunne komme til at maatte gjøre flere Rejser. Jeg antager ikke, at disse Møder ville blive saa særdeles hyppige, og naar Løgen har erklæret, at han vil indfinde sig til en bestemt Tid, vil Formandskabets Ordfører kunne bestemme, hvorvidt ogsaa andre Sager maatte blive at foretage i det samme Møde. Jeg vil foreslaae en Omredaktion af den hele §, hvorefter den skulde komme til at lyde saaledes: „Møder i Sundhedskommissionerne paa Landet, i hvis Forhandlinger ogsaa vedkommende Føged og Lensmand har Ret til, dog uden Stemmeret, at deltage, afholdes efter Ordføreren's Berammelse paa det Sted, hvor Kommunebestyrelsen sædvanligvis holder sine Møder, og hvorom Formandskabets Ordfører betimelig underrettes. Amtmanden har o. s. v.“ Derved vil man undgaae den i mange Tilfælde intetfænde Underretning om Repræsentantmødernes Afholdelse, som det, efter Sen, paaligger Formandskabets Ordfører at meddele. Den Antydning, som Præsidenten igaar gjorde, at begge Ordførere kunde kon-

ferere med hinanden om den beleiligste Tid for Mødets Afholdelse, har ikke Medhold i Loven.

Sørensrøver Strøm: Jeg vil gjøre opmærksom paa, at i Loven af 5te August 1857 findes ikke den Bestemmelse, som her er indtaget i anden Passus, og da denne Lov staaer uantastet af den nærværende, forekommer det mig, at der vil opstaae en Strid mellem disse Bestemmelser.

Mossige: Den ældre Lov angaaer kun de Egne, hvor den spædskte Eggdom hersker, medens denne Lov bliver almindelig for det hele Land.

Smith-Petersen: Jeg kan nok indrømme, at disse Anmeldelser om Repræsentantmøderne ofte kunne blive intetfænde, men det er Mening, at Løgen skal indfinde sig ved Repræsentantmøderne, naar han har noget at forhandle, fordi man har saalidet som muligt villet volde disse Renneffer Bryderi, hvergang det ajaldt at søge at indvirke paa deres Overbeviisning, saa jeg troer, at den Maade, hvorpaa Sagen er ordnet efter Loven, er den bedste; det er som sagt nok muligt, at disse Breve ofte kunne blive intetfænde, men saa er da heller ikke Besværet med deres Affattelse saa særdeles stor. Jeg havde tænkt, at det maatte kunde lade sig gjøre at laae lidt af paa denne Anmeldelsespligt, men man har vistnok ikke godt for at gjøre det, naar man seer, som det her er bleven oplyst, at Anmeldelser, som ere bestemte ved Lov og skulle være bindende, paa sine Steder blive forsømte.

Lie: Jeg kan ikke komme bort fra den Tanke, at der ved Lovens Bestemmelse vil forvoles Ordførerne adskilligt Bryderi, thi vistnok ville disse Anmeldelser nogetsaaner være ligegyldige, men de ville som oftest gaae hver sin Vej. Man maa vel i Regelen underrette Føgeden om Repræsentantmøderne, thi jeg kan ikke troe Andet, end at, naar man ikke vilde være streng, maatte de Beslutninger kunne erklæres ugyldige, som vare fattede i et Repræsentantmøde, hvorom Føgeden ikke var given Underretning. Den Tanke, som Præsidenten udtalte igaar, tiltalte mig meget, da Ordføreren vilde erholde nogen Lettelse ved at Sagen kunde ordnes paa den Maade. Man maa lægge Mærke til, at Ordførerne have ikke ganske ubetydeligt Bryderi, naar de, som Tilhælder er i vort Amt, skulle give Amtmanden 2 Afkriter af ethvert Mødes Forhandlinger. Ordføreren vil en af de vigtigere Poster i Kommunen, den er derhos en brødbles Bestilling, man man derfor vogte sig for at gjøre disse Poster altfor bevarlige, for at ikke de bedste Mænd i Kommunen skulde søge at unddrage sig dem.

Bergsager: Grunden, hvorfor man har afvejet fra den generelle Bestemmelse i Loven af 1857, er at man har villet spare Kommunebestyrelserne for Bryderi, men naar det nu er oplyst, at det ikke vil blive Tilfældet, kan der ikke være noget iveien for at fatte Bestemmelsen som i Loven af 1857 eller efter Mossiges Forslag; dersom man her sætter en anden Bestemmelse, vil der blive en forskjellig Fremgangsmaade paa de forskjellige Steder, og det vil ikke være konsekvent.

Præsidenten: Jeg skulde troe, at der ikke vil være meget tabt ved at man former Lovens faaledes som er bleven foreslaaget, og undgaaer det Tillæg, som har vaart foreslaaget; dette Tillæg findes ikke i Loven af 5te August 1857. Jeg kan som Medlem af den Kommission, der oprindelig har udarbejdet det Lovforslag, som ligger til Grund for Loven, oplyse, at Bestemmelsen er foranlediget af de Distrikter, som have andraget om, at Sundhedskommissioner maatte blive oprettede; man blev gjort opmærksom paa, at det vilde være hensigtsmæssigt, at Underretning om Kommunerepræsentationens Møde meddelees Lægen, for at han kunde have Anledning til at kombinere Sundhedskommissionens Møde med det almindelige Repræsentantsmøde; men bekræftes det, at det vil medføre altsor stort Besvær for Ordføreren, vil jeg for mit Vedkommende ikke holde paa Bestemmelsen; kan man, efter Omstændighederne, hjælpe sig med Bestemmelsen i Loven af 1857 i de Egne, hvor den spædalske Sygdom finder Sted, vil Jæren vel ikke være saa stor, om man ikke ved Loven bestemmer, at Lægen skal have Adgang til at benytte de almindelige Repræsentantsmøder. Det er jo sandt, at der ikke vil blive Anledning til at benytte Sundhedskommissionerne saa ofte paa Landet som i Byerne, og Lægen vil vel sørge for, at Møderne saavidt muligt blive kombinerede. Hvis det skulde blive Tilfældet, at denne Bestemmelse kunde bevirke, at Loven vilde vække Uvillie, vil jeg saameget mindre holde paa den, jeg troer, at Loven er beregnet paa en Smødekommune af Distrikterne selv, og Alt, hvad man kan gjøre for at hindre, at Loven modtages med mindre Velvillie, gaaer jeg gjerne ind paa. Det er oplyst, at Bestemmelsen medfører større Bryderi, en Djeq havde foreslået mig; jeg troer, at man maaskee kunde hjælpe paa Sagen ved at ubelade Den Passus.

Natvig: Jeg vil erklære mig enig med Præsidenten i, at der ikke kan være nogen synderlig Fare ved at gaae ind paa Hr. Mossiges Forslag, og der kunde være saameget mere Opfordring der til, hvis man kunde have Haab om, at Loven isaafald vilde modtages med mere Velvillie, end ellers vilde blive Tilfældet, men jeg kan ikke komme bort fra, at Bestemmelsen er bedst, saaledes som den foreligger. Jeg gaaer ud fra, at man ikke kan vente Alt, blot af Lægen, thi i saa Fald veed jeg ikke, hvad man skal med det store Apparat; antager jeg nu, at de øvrige Medlemmer af Sundhedskommissionen ligesaa vel som Ordføreren skulde være virksomme i sin Dømt, saa synes jeg, at de ofte maatte kunde have Anledning til at foredrage Et eller Andet; gaaer man derimod ud fra, at de øvrige Medlemmer skulde være virksomme, indtil Lægen kommer, saa kunde det maaskee være rigtigere at ordne Sagen saaledes som er foreslaaget af Hr. Mossige, men en saadan Forudsaetning, kan jeg ikke gaae ind paa. At det skulde blive saa stort Besvær for Formandskabets Ordfører, kan jeg dog ikke troe, den Smule Brydrikeri kan dog ikke have saa særdeles meget paa sig.

Sæther: Jeg er tilbøielig til at stemme for Hr. Mossiges Forslag; jeg lægger ikke saa megen Vægt paa Brydrikeri, det er kun af underordnet Betydning, men der er en anden Grund for mig til at stemme for Forslaget, og det er, at jeg troer, at Hensigten med Sundhedskommissionens Møde vil rammes bedre ved, at det er Ordføreren i Sundhedskommissionen, som berammer Mødets Afholdelse. Naar Formandskabets Ordfører blot har at undersørette Distriktslægen om hvergang et Repræsentantsmøde skal afholdes, saa vil han ved Berømmelsen af Møderne tage Hensyn til, at saamange Sager som muligt kunne behandles paa een Dag for at undgaae, at der holdes flere Møder, end høist nødvendigt; men træffer det sig da, at Lægen indfinder sig og ønsker et Møde i Sundhedskommissionen, kunde Forhandlingerne blive saa langvarige, at Medlemmerne kunde være sløve og ligeværdige og ønske at komme bort saa snart som muligt, saa at Hensigten med Mødet ikke vilde opnaaes; veed man derimod iserveien, at et saadant Møde i Sundhedskommissionen vil blive afholdt, vil man ordne de andre Sager derefter, og forsaavidt man besværgter, at Tiden ikke vil strække til Hjemnemgaaelse af alle de Sager, der kunde være at forhandle, vil man opsætte endeel til et andet Møde. Jeg troer altsaa, at Hensigten med Sundhedskommissionens Møde bedre opnaaes, naar Ordføreren i Sundhedskommissionen er den, som berammer Mødet, end naar det skulde være Formandskabets Ordfører; man kunde maaskee, naar Formandskabets Ordfører skal give Lægen Underretning om Møderne, blive saa vant til, at der holdtes Repræsentantsmøde, uden at Lægen var tilstede, at man i Regelen gif ud fra, at Lægen ikke kom.

Præsidenten: Ved senere Estertanke er jeg dog kommen til den Overbeviisning, at den Kombination, som er tilsigtet ved Lovbeslutningen, er heldigere; man kan let ved at have denne Kombination komme til at forsøge Brydrikeri for de øvrige Kommissionsmedlemmer altsor meget i Forhold til den Lettelse, man muligens kunde forskaffe Formandskabets Ordfører.

Schwartz: Jeg kan henholde mig til hvad Præsidenten har ytret, og jeg kan for min Deel ikke gaae ind paa nogen Forandring. Hr. Sæther argumenterer for Hr. Mossiges Forslag fra et andet Udgangspunkt end de øvrige Herrer, som have sluttet sig til det; han troer det vil være mere i Sagens Interesse, at Ordføreren i Sundhedskommissionerne berammer Møderne; hvis man troer, at dette virkelig kunde medføre nogen Følge for Sagen, kunde det have Noget for sig, men jeg troer ikke, at den af Hr. Sæther ytrede Frygt har nogen Grund. Repræsentantsmøderne, mindst paa Landet, medtager sjelden saa lang Tid, at Medlemmerne ikke skulde kunne tage 1/2 eller 1 Time til at diskutere hygieeniske Forhold; det er jo heller ikke Sundhedskommissionens Ordfører formeent at sammenfalde Møde, naar han vil, men jeg troer, at man bør søge at undgaae saadanne specielle Møder, og det vil skee efter Lovbeslutningen. Jeg kan ikke indsee rettere,

end at man her gjør usodig Ophævelse over et Bryderi, som ikke er værdt at tale om; hvad her fordræs er, at Ordføreren skal meddele Lægen Underretning om Møderne, og den Underretning er en saa smuel Sag, at jeg ikke kan sjonne andet, end at der maatte en vigtig Grund til for at foretage en Forandring. Ved at gaae ind paa Hr. Mossiges Forslag vender man Forholdet om; nu er Sagen saa, at Lægen skal indrette sig efter Kommunerepræsentationens Befvemmelighed, men gaaer Hr. Mossiges Forslag igjennem, vil det Omvendte blive Tilfældet, da vil Sundhedskommissionens Ordfører beramme Mødet til den Tid, som for ham er den beletligste, og derefter maa Kommunerepræsentationen rette sig. Hele Sagen er klarlig den, at flere her tilstedeværende Medlemmer anseer det under almindelig Forholde for en usodig Gjæring, at Ordføreren skal meddele denne Underretning, men det maa dog erkjendes, at det Bryderi, som dermed er forbundet, et temmelig lidet, medens Kølgen af, at man forandrer Bestemmelsen, kunde blive, at man skaffede Formænd og Repræsentanter et reelt Bryderi, thi istæderfor at Lægen ellers skal rette sig efter Kommunerepræsentationens Befvemmelighed, saa maa nu denne indfinde sig efter Lægens Befvemmelighed, og det blot for at spare Ordføreren det Bryderi at underrette Sundhedskommissionens Ordfører om Møderne; — jeg skulde endda ikke have sagt saa meget derom, naar ikke Ordføreren alligevel maa give andre Autoriteter saadan Underretning, men han maa jo gjøre det med Fagden, og da skjønner jeg ikke, at Bryderiet kan blive noget andet end at skrive nogle Ord mere.

Rektor Holmboe: Jeg synes, at man gjør mere af denne Sag, end den er værdt, men det forekommer mig tillige, at Mossiges Forslag har meget for sig; jeg troer ikke der vil opstaae nogen Vanskelighed, naar Lægen betimelig underretter Formandskabets Ordfører, thi da vil han paa samme Tid kunne afholde Repræsentationsmøde, hvis der er Sager til Behandling deri; jeg synes Mossiges Forslag er meget vel begrundet. Jeg lægger ikke saa megen Vægt paa den Uleilighed, man har talt om, men jeg indseer, at denne Underretning ofte vil opløse sig i en blot og har Form, thi jeg kan ikke tænke mig, at der hyppigt vil blive afholdt Møde i Sundhedskommissionen. Jeg er derfor tilbøjelig til at stemme for Mossiges Forslag eller for at anden Passus gaaer ud.

Thorne: Jeg vil erklære, at jeg agter at stemme for Mossiges Forslag. Grunden, hvorfor man har bestemt, at Repræsentanterne skulle være tilstede ved Sundhedskommissionens Møder, er den, at man ønskede, at, hvad der forhandlede, skulde vinde den størst mulige Udbredelse, men det Samme vil opnaaes ved Mossiges Forslag. De paabudte Anmeldelser til Fagden opløser sig i en blot og har Form, og jeg vil spørge, om denne Anmeldelse til Fagden har hørt tilføje, at Fagden har indfundet sig i Repræsentantmøderne; jeg vil stemme for Mossiges Forslag, og hvis det ikke gaaer igjennem, for at anden Passus udgaaer.

Sundt: Fagden møder meget ofte i det Distrikt, hvor jeg er fra.

Mossige: Det vil erindres, at det ogsaa har været min Tanke, at anden Passus skulde gaae ud; jeg finder imidlertid, at der er Meget, som taler for mit Forslag; hvad der er det Hovedsageligste for mig er, at naar Lægen berammer Sammenkomsten, vil han kunne beramme flere Møder til Afholdelse paa en og samme Rejse, og derved vil Omkostninger kunne spares. Hvad jeg forøvrigt kunde have at ytre, er allerede anført af Rektor Holmboe og Thorne.

Hilsen: Denne S, seer jeg, er eenstemmigen bleven antagen af Odelsthinget, og jeg kan heller ikke andet end stemme for den uforandret. De Grunde, som Mossige har anført for sit Forslag, have ikke synderlig Vægt, jeg skal især gjøre opmærksom paa, at Lægen er den Embedsmand, som mindst af alle kan beregne sin Tid, han kan ikke Uger eller Dage isorveien være sikker paa at kunne komme tilstede til et berammelt Møde, og det kunde nok vende, at Repræsentanterne, der vare samlede efter Lægens Berømmelse, ikke til Lægen at see, thi han kan kaldes ud i Rødstilfælde, som gjør ham det umuligt at indvæjse til den Dag og Time, til hvilken Mødet er berammelt; det er Hovedgrunden for mig til ikke at gaae ind paa Mossiges Forslag.

Nielsberg: Jeg troer, at Mossiges Forslag vil give Anledning til, at Loven paa sine Steder vil mødes med Uvillie; jeg ved af egen Erfaring, at i Sødstrifterne er det ofte vanskeligt at møde frem til Repræsentantforsamlinger, og det er vel ikke saa sjelden, at der bliver ilagt Kulst; skulde det nu staae i Distriktslægens Magt at beramme Møder udenfor de ordinære Repræsentantmøder, frygter jeg for, at en saadan Bestemmelse ikke vilde blive vel anseet.

Paus: Jeg vil ytre nogle Ord i Anledning af Odelsthingets Beslutning; den første Passus forekommer mig at være meget hensigtsmæssig, denne Kombination af Sundhedskommissionens og Repræsentantskabets Møder er truffen for saa lidet som muligt at uleilige Sundhedskommissionens Medlemmer. Da man har saa meget imod anden Passus treer jeg, at man uden Betænkelighed kan lade den gaae ud, jeg tænker, at Formandskabets Ordfører og Sundhedskommissionens Ordfører nok vilde vide at ordne denne Sag sig imellem, og det kan dog være muligt, at Bestemmelsen kan volde noget Bryderi for vedkommende Ordfører, da det ikke er sagt, at man der paa Stedet har Postgang; ved at lade anden Passus gaae ud, formoder jeg, at al den Ophævelse, man har gjort i Anledning af Bryderiet, bortfalder af sig selv. Foraaarvidt Holmboe syntes at antage, at det maatte blive Formandskabets Ordførers Sag at underrette Sundhedskommissionens Medlemmer om Mødet, maa jeg ud tale mig derimod, thi det maa blive Sundhedskommissionens Ordførers, som enhver anden Ordførers Sag at sammenkalde den Kommissions Medlemmer, som han er Ordfører for. Jeg vil tillade mig at fremsætte Forslag om, at anden Passus udgaaer.

Sundt: Da jeg forlangte Ordet havde Hilsen endnu ikke havt det, og det var væsentlig min Hensigt at indtale mig i samme Retning som han; han har bragt ind i Diskussionen et nyt Moment, som ikke tidligere har været berørt, nemlig at Lægen ikke kan betragtes som en anden Embedsmand, der kan see efter i sin Almanak, om han den eller den Dag har en Forretning at udføre; Møstige har tænkt sig, at Lægen kunde foretage en Rundtur i sit Distrikt, men det kan han ikke, han har ofte farlige Engdomme at behandle, især under en opstaaende Epidemii, som kan gjøre det nødvendigt, at han har et stadigt Tilsyn med sine Patienter, uden at tale om de livsfarlige Tilfælde, som ikke taale nogen Opsættelse. Paus har meent, at anden Passus burde udgaae for at lette Ordføreren for det Bryderi, som vilde være forbunden med at give Lægen den foreskrevne Underretning, men hvortil bestaaer Bryderiet? Han skal jo efter Formandskabsloven give Fogden saadan Underretning, han maa altsaa sørge for, at en saadan Skrivelse bliver sendt til Postbuxen, og at Breddrageren da medtager 2 Breve istedetfor 1 kan dog ikke medføre saa stort Besvær. Jeg har tænkt mig, at denne Bestemmelse er indkommen i Loven for at give Lægen Anledning til, naar hans Rejse faldt forbi det Sted, hvor Repræsentantsmødet holdtes, at tage ind der og ved Samtaler med Repræsentanterne søge at bane Indgang for de Forandringer, der maatte ønskes foretagne, og i det Hele søge at udbrede rigtige Anskuelser om, hvorledes man skal indrette sit Levets for at opfylde de tarveligste Fordringer, som Hensynet til Ens egen Sundhed og Sundheden i Almindelighed kræver, uden at man hver Gang skulde behøve at sammensalde et saa stort Apparat; det vil vel i Regelen være saadanne almindelige Forskrifter om, hvad der kan tjene til at befordre Sundheden, som Lægen vil sørge for, og disse kan heller ikke nofsom indruges vor Almue, thi det er desværre ikke saa ganske sjelden Tilfældet, at den simple Ting at vasse sig iagttages ikke paa mange Steder. Uvsgaard meente, at der altid i Bygden vilde findes oplyste Mænd, som vilde kunne virke i denne Retning, uden at det gjordes nødvendigt, at der oprettedes Sundhedskommissioner, men Enhver veed nok, hvad det har at betyde at sige til en Rabe, som forøvrigt kan være en brav og stikkelig Mand: „Du er skidden, gaa hen og vask dig“; men naar Lægen kommer i Repræsentantsmødet, kan han, uden at fornærme Noget, bringe saadanne Ting paa Bane. Jeg vil holde mig til Odelstingets Beslutning.

Re: Repræsentanten fra Draumen maa ikke have noget rigtigt Begreb om Repræsentantsmøderne paa Landet, naar han synes at forudsætte, at de altid ere fortløbende, de kunne ofte være fra Morgen til Aften, og da kan det være ganske rimeligt, at man, efter saadanne Møder, ikke kan have sunderlig Lust til at tage fat paa Sundhedskommissionens Anliggender.

Matvig: Jeg vilde gjerne, at disse Forsamlinger ikke blot skulde blive staaende paa Papiret; men

det frygter jeg for let kunde blive Tilfældet efter Møstiges Forslag. Jeg antager, at der er bleven oprettet en Sundhedskommission, saa skal Lægen bestemme Mødet, de Mænd, som ere blevene underrettede om dets Afholdelse, samtale undervejs om, hvad det vel kan være Lægen vil have bragt paa Bane, og naar nu Lægen kommer, og han maatte mødes med allehaande Betænkeligheder og Indvendinger, og der intet Resultat kommer af Mødet, gaaer man fra hverandre, og siger, naar man bliver spurgt om, hvad Hensigten med Mødet var: det var Intet; naar 2 eller 3 Møder løbe af paa denne Maade, er dermed Sundhedskommissionen tilintetgjort.

Møstige: Jeg vilde vistnok have tillagt den af Kjelsberg gjorte Bemærkning nogen Vægt, naar hele Repræsentantskabet skulde møde frem til et Sundhedskommissionsmøde, men da Antallet kan indskrænkes, kan jeg ikke tillægge den af ham paaregede Omstændighed nogen Vægt.

Præsidenten: Det maa bemærkes, at paa foregaaende Thing har man givet denne Regel, at Kommissionens Møde skal saavidt muligt holdes samtidigt med Repræsentantsmødet, med Hensyn til de vigtige Kommissioner i Anledning af den spedafte Sygdom, just for at den skulde tjene til Lettelse, og det maa altid blive af nogen Vægt. Hvad angaaer Møstiges Forretning, at hans Forslag vilde bidrage til, at man vilde spare endel Omkostninger derved, at Lægen hermedede flere Sundhedskommissionsmøder til Afholdelse under samme Rejse, saa staaer Intet derom i Loven, og heller ikke i Forslaget, han kan gjøre det, om han vil, men han kan ogsaa lade det være, og hvis Lægen hermedede Møder udenfor de almindelige Repræsentantsmøder, vil Omkostningerne forages istedetfor at formindkes.

Ved Voteringen blev Møstiges Forslag forkastet mod 5 Stemmer, og ligeledes Forslaget om, at anden Passus skulde udgaae mod 5 Stemmer.

§ 11.

Sundhedskommissionerne paa Landet skulle have deres Dyrkærfomhed henveidt paa, hvad der kan tjene til Sundhedstilstandens Fremme og Hjælpelse af de Omstændigheder, som især befordre Udvikling af Sygelighed og Udbredelse af Sygdom. Forfaa-vidt der herunder skulde opstaae Spørgsmaal om Udfærdigelse af almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Kommunen, bliver med dissefs Forandringelse af forholdene paa samme Maade, som i lignende Henseende bestemt i § 4.

Smith-Petersen: Jeg vil ikke negte for, at Bestemmelsen i denne § og den tilsvarende § 4 i Forbindelse med § 26, hvorefter der er overdraget Kommunebestyrelsen den ekstraordinære Myndighed at kunne give almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet, gaaer noget videre end de Analogier, som ere blevene paaberaabte, nemlig Bestemmelsen i Bygningsloven for Bergen og i Loven angaaende Stab hos Jaarene; jeg vil sige, at man her er gaaet temmelig vidt, og jeg kunde nok ønske en Forklaring over, hvad der skal forståes ved almindelige Forskrifter, man burde jo tænke sig Mu-

liigheden af, at man kunde gaae lige ind paa Uegtestabsreglerne.

Præsidenten: Jeg skal tillade mig den Bemærkning, at jeg troer, man har al mulig Garanti for, at man ikke gaaer for vidt deri, at det er Kommunebestyrelsen, som har at afgjøre, om saadanne almindelige Forordninger skulle gives; i Regelen vil vel de fleste Medlemmer af Kommunebestyrelsen ogsaa være Medlemmer af Sundhedskommissionen, og man kan vel ikke antage, at de vilde gaae saavidt at binde Hænderne paa sig, og dernæst har man jo ogsaa den Garanti, som ligger i, at der til Beslutningernes Gyldighed udfordres Kongelig Approbation, saa jeg mener, man har al den Sikkerhed, som det er rimeligt at fordrø, for, at ikke en Minoritet kommer til at binde en Majoritet i utaalelige Indskrænkninger; jeg troer, at man her driver sin Engstelskab for Friheden vel vidt.

Smith-Petersen: Jeg er bleven misforstaaet, naar jeg er ovsfattet saaledes, at det var af Beslutning for Friheden, at jeg gjorde min tidligere Bemærkning. Man maa tilføje, at det er en Afvisning af Lovgivningsmyndigheden, naar man vil gaae saa vidt, som her, og jeg mener, at Analogien er draget for langt; jeg har troet, at det stred mod min Pligt, som Medlem af denne Forsamling, ikke at benede Opmærksomheden paa, at denne Bestemmelse synes at være meget sværende.

Bergsager: Det var i samme Retning, jeg vilde ytre mig; det forekommer ogsaa mig, at den lovgivende Myndighed giver noget af sin Myndighed fra sig, og det er min Agt at foreslaae, at sidste Paasus af denne Paragraf udgaaer.

Præsidenten: Der kan være noget Extraordinært i, at man overlader Kommunebestyrelsen saa stor Myndighed, men man har ikke antaget, at det kommer i Strid med det konstitutionelle System, at Kommunen raader inden visse Grænser angaaende Gjenstande, som interessere Kommunen selv, saaledes er ogsaa Sagen betragtet i andre Lande, og jeg skal i Denne Henseende kun gjøre opmærksom paa, at i England har man en Lov, den saakaldte lokale Akt, hvori man har samlet den Myndighed, som tillægges de lokale Autoriteter.

Schwartz: Det kan ikke gaae an for Landdistrikternes Vedkommende at gjøre en Forandring i, hvad der er vedtaget for Byerne; hvad der skal ordnes ved Lov, og hvad som skal ordnes ved Reglementsbestemmelser maa være eens for By og Land; Betænelighederne herved kan, efter min Tanke, ikke være større for Landdistrikternes Vedkommende, end for Byernes, og det maatte vel just være i Byerne, at man skulde frygte for, at Bestemmelserne, især i den første Tid, kunde blive strengere, end man vilde finde smagelig. Naar man vil argumentere derfra, at dette skal være noget Extraordinært, kan jeg ingenlunde medgive det, thi man giver her kun Udgang til at træffe de nærmere Foranstaltninger i Henseende til de byggeste Forholde, som ethvert Sted maatte paatræve.

Paus: Man er her inde paa et vanskeligt Punkt i Loven, og jeg kan være enig med Smith-

Petersen i, hvad han i den Henseende har anført, men da man allerede har gaaet ind paa Bestemmelserne for Byernes Vedkommende, maa man ogsaa gjøre det for Landdistrikterne, og man saar næste sig med, at det er et nødvendigt Bud, som man maae underkaste sig. Derimod kan jeg ikke gaae ind paa den Ansværelse, at dette kun skal være Reglementsbestemmelser, og jeg skal kunne paavise, at her handles om Bestemmelser, der kunne være ligesaa vigtige, som de, man har optaget i selve Loven.

Bergsager: Jeg troer, at sjønt man er kommen forbi § 4, kan der dog ikke være noget iverien for at gaae ind paa mit Forslag, thi man har jo forbeholdt sig, at Beslutningerne skulde være foreløbige, saa at man, om mit Forslag antages, har Udgang til at kunne foretage den fornødne Forandring med Hensyn til § 4.

Paus: Jeg er enig i, at naar Bestemmelsen i § 4 udgaaer, er der i Loven Intet til Hindring for, at man kan gaae ind paa Bergsagers Forslag.

Ved Voteringen blev Bergsagers Forslag forkastet med 1 Stemme.

§ 12.

Udgifter til Protokoller og Skrivematerialier samt i fornødent Fald til Lokale og Rudsendelser afholdes af vedkommende By- eller Hermandskabskommuner. Den Diætgodtgjørelse, der maatte tilkomme Kommissionens Ordførere, og som er den for Læger i Almindelighed bestemte, ligesom den særskilte Godtgjørelse, som af Kongen maatte tilstaaes en Læge, der ikke i Kraft af Embede indtræder som Ordfører i Sundhedskommissionen, udrædes af Statskassen.

Bergsager: Man er her inde paa et Hovedpunkt i Loven, idet her paa en Maade er aabnet Udgang til ad Omveie at kunne faae Læge ansat; naar en Læge faaer denne Godtgjørelse til sin svære Indtægt, vil denne kunne gaae op til nogle hundrede Daler, og paa den Maade har man det i sin Magt at faae oprettet Lægeposter, som ikke for have existeret; nu vil jeg spørge, om det er Meningen, naar et saadant Hverv er bleven overdraget en privat Læge, at dette skal vedvare hans hele Levetid; jeg troer, at det maa være Tilfældet, men isaafald har man bortgivet en stor Deel af den Myndighed, som Stortinget har forbeholdt sig.

Præsidenten: Kommissionen har tænkt sig, at det kun vil være ganske ubetydelige Godtgjørelser, som her vil blive Spørgsmaal om; naar dette Hverv overdrages til en anden Læge, som ikke er Embedslæge, bliver det ikke noget Embede, og naar der ikke kan være Tale om nogen Embedsgage, kan der ingen Betænelighed være ved, at det overlades til Kongen at bestemme Godtgjørelsen for det Tilfælde, at man finder det henfigtsmæssigt, maalkæe for en kort Tid, at antage en privat Læge som Ordfører i Sundhedskommissionen.

Rektor Holmboe: Jeg har tænkt mig, at der her er lagt an paa ikke at volde forsøgede Udgifter,

men meget mere paa at kunne gjøre Bespareser. Der er nemlig store Distrikter, hvor Forholdene ere saa, at Distriktslægen ikke kan bœ i Centret af Distriktet, og hvor det sølgelig vil være besværligt for ham at komme til Distriktets Yderpunkter, og at der kan have nedfat sig privat praktiserende Læger paa flere Steder i Distriktet, — under saadanne Omstændigheder kan man nok finde det hensigtsmæssigt at gjøre den private Læge til Medlem af Sundhedskommissionen paa det Sted, hvor han har sit Ophold. At der tilstaaes ham nogen Godtgjørelse er vel en rimelig Ting, medens man paa den anden Side vel vil spare noget med Hensyn til Diæten og Stydjen. Finder nogen Læge sig tjeut med at overtage dette Hverv, vil Regjeringen nok paafee, at Godtgjørelsen ikke sættes usforholdsmæssig høi; jeg troer ikke, man behøver at nære nogen Angstelse for, at Regjeringen skal være saa særdeles rundbaandet, jeg tænker, at faabel denne Sag, som den Omstændighed, at man har haft Banffklighed ved at faae de offentlige Lægeposter besatte, maa tilstrækkelig vise, at man ikke behøver at nære nogen Frygt i denne Henseende.

Bergsager: Jeg vil bemærke, at om vedkommende Læge ogsaa ikke bliver Embedsmand, vil der dog kunde paaføres Statskassen ikke ubetydelige Udgifter, som Storchtinget ikke har bevilget. Naar det er Mening, at en saadan Anstættelse af en anden Læge end Embedslægen kun vil blive af kortere Varighed, kunde det være hensigtsmæssigt, at der efter „Rongen“ indskydes: „midlertidig“, og jeg skal tilslade mig at foreslaae dette Tillæg. Storchtinget vil da have det i sin Magt at revidere disse Godtgjørelse paa samme Maade som midlertidige Pensioner.

Sundt: Jeg vil blot, med Hensyn til Bergsagers Frygt for, at man ved denne Leilighed skulde vise sig saa særdeles rundbaandet, gjøre opmærksom paa, at Sen selv viser, at man ikke behøver at være angstelig derfor, da Distriktslægerne skulle deeltage i Sundhedskommissionen for den almindelige Diæt; naar naar Byderiet ikke er forudsat at blive større; end at man har anset det tilstrækkeligt, at Embedslægen erholder Diæt, vil vel den Godtgjørelse, som vil blive tilstaaet den private Læge, ikke blive syn-derlig stor.

Præsidenten: Jeg maa tilstaae, at Bergsagers Forslag forekommer mig unødvendigt; jeg antager, at her er Spørgsmaal om saa sineaes Summer, at det bør overlades Regjeringen at arrangere det. Det vil bero paa mange Omstændigheder, hvorvidt Arrangementer vil blive af længere eller kortere Varighed, og man maa gaae ud fra, at der kun sjelden vil blive Spørgsmaal om et fast Regu- lativ for Godtgjørelsen.

Bergsager: Jeg tvivler ikke om, at man paa flere Steder vil see sig nødt til at ordne Sagen paa den Maade, at man antager en privat Læge; i vestre Lister Amt, hvor Distriktslægen har Tilfyn med Amtets Sygehuus, formoder jeg, at det vil blive Tilfældet, da Distriktslægen ikke kan reise om- kring overalt i Distriktet. Naar man synes at for-

udsætte, at jeg skulde have sagt, at Regjeringen vilde være rundbaandet med Hensyn til Fastkættelsen af Godtgjørelsen, troer jeg ikke, at jeg har benyttet mig af dette Udtryk.

Natvig: Gaaer man ind paa Bergsagers For- slag, vil man maaffee faae en Anmærkning, men jeg kan ikke ansee denne Sag vigtigere end Mossiges Forslag om, at Lensmanden skulde have Ret til at deeltage i Sundhedskommissionens Forhandlinger, som jo kun forbeholdtes at komme under Notering, forsaavidt der eller gjordes nogen Anmærkning til Loven.

Rektor Holmbœ: Jeg troer, at Bergsager misforstaaer denne Sag, eller ogsaa maa jeg misforstaae den; jeg antager ikke, at nogen Læge vil blive ansat blot for Sundhedskommissionens Vedkommende, men naar der allerede findes en Læge paa Stedet, vil Regjeringen, naar det maatte ansees hensigtsmæssigt, søge at formaae denne til at ind- træde i Sundhedskommissionen.

Præsidenten: Holmbœe har udtalt, hvad der har været Kommissionens Tanke, og man er gaaen ud fra, at Regjeringen i de fleste Tilfælde vil antage en saadan Læge indtil videre, han vil rimelig- viis blive antaget paa Opfølgelse, saa jeg troer ikke, det vil have nogen Hare med Hensyn til Statskassen, ligesom man heller ikke i Odelsvinget har havt nogen Betænkelighed fra denne Side.

Paus: Jeg maa udtale mig i Overensstem- melse med Præsidenten, at man ikke godt kan regu- lere Godtgjørelsen til en bestemt Størrelse. Det er nok muligt, at disse Foranstaltninger kunne drage til Følge Udgifter for Statskassen, men vil man Hensigten, maa man ogsaa ville Midlerne, medens det dog ogsaa kan blive Tilfældet, at Godtgjørelsen maaffee ikke vilde blive større, end Korffjellen vil være paa Stydjen og Diæten. Naar Bergsager har antaget, at det vil være nødvendigt at engagere en Læge i det af ham nævnte Distrikt, antager jeg, at man ikke vil kunne finde nogen Læge, som bekvemt vil kunne overtage denne Funktion; jeg veed, at vedkommende Distriktslæge har foretaget Reise til Sirendalen, og da, siger jeg, kan han reise i andre Anliggender, maa han ogsaa kunne gjøre det i dette.

Bergsager: Jeg troer, at de, som ere kjendte med Forholdene, vilde erkjende, at det er en Unu- sigelighed, at Lægen, naar han skal have Tilfyn med Sygehuset, kan gjøre Reiser omkring i Distriktet, det vil nok blive Tilfældet, at der vil nedfætte sig en Læge til, og saa vil Sagen kunne ordnes paa den af mig forudsatte Maade. Jeg antager for- øvrigt ikke, at Beparselsen i Stydjen og Diæten vil blive saa stor, at den vil kunne opveie Godts- gjørelsen.

Præsidenten: Jeg troer, at Bergsagers An- sounement beviser formegent, thi det maatte føre til, at Lægen ikke kunde komme fra Sygehuset, og da var det ubeldigt, at man har givet ham et Distrikt paa 12 a 13 Mile.

Lie: Jeg kan ikke finde nogen urigtig Tanke i Bergsagers Forslag, og jeg troer ikke det var af-

veien, om man her som ved andre Udgifter fikrede sig Bevillingen.

Ved Bøteringen blev Bergsagers Forslag forslasket med 3 Stemmer.

Sørenskriver Strøm: Naar man læser sidste Pæsius i § 12, maa man komme paa den Tanke, at det er Meningen, at Stydsgodtgjørelsen skal udredes paa anden Maade end Diæten, men det er jo ikke Tilfældet, thi Stydsgodtgjørelsen skal ogsaa udredes af Statskassen; efter den kongelige Proposition stod Sagen anderledes, thi der var det Tanken, at Diætgodtgjørelsen skulde udredes paa en anden Maade; jeg skulde derfor troe, at det vilde være hensigtsmæssigt, at man i Begyndelsen af sidste Pæsius satte „Den Styds- og Diætgodtgjørelse“, jeg vil tillade mig at fremsætte dette Forslag.

Bergsager: Grunden til, at der blot er sat Diætgodtgjørelse, maa vel være den, at der er foregaaet en Forandring med Diætgodtgjørelsen, thi den skulde tidligere udredes af Amtskassen.

Sørenskriver Strøm: Jeg er ganske enig med Bergsager i, at dette er Grunden, men det foreskommer mig, at, naar man indtager Bestemmelser for det ene Slags Godtgjørelse, bør man ogsaa gjøre det for det andet Slags, thi naar man ikke vidste, at Stydsgodtgjørelsen udredes af Statskassen, maatte man komme paa den Tro, at der om den gjaldt en anden Regel.

Paus: Jeg anseer Strøms Forslag for overflødig, thi Regelen er jo, at Stydsgodtgjørelsen udredes af Statskassen, og da gjøres det ikke nødvendigt at gjentage den her.

Holtan: Denne Sag var paa Omtale i Kommissionen, men man ansaa det ikke fornødent at indtage Stydsgodtgjørelsen her, da det er en afgjort Sag, at den udredes af Statskassen.

Sørenskriver Strøm: Men da maatte man have haft den samme Grund til at udelade anden Pæsius af den kongelige Proposition, da det var en ligesaa afgjort Sag, at Diætgodtgjørelsen udredes af Amtskassen; jeg skal imidlertid ikke videre holde paa mit Forslag.

Paus: Jeg vil forbeholde mig, forsaavidt der gjøres Anmærkning til Loven, Nøgang til at foreslaae, at der efter „Lokale“ tilføies: „til Kommissionens Sammenkomster“ saa at derunder ikke bliver at forstaae Kontor eller andet saadant Lokale.

§ 13.

Med Hensyn til Udeblivelse fra Kommissionernes Møder forholdes i Rådskæderne efter de i Lov om Formandskaber dertil af 14de Januar 1837 §§ 15 og 43, og i Landdistrikterne efter de i Lov om Formandskaber paa Landet af samme Dato §§ 18 og 58 givne Regler, dog saaledes at Forholdets Paakjendelse og Mulkens Diktering skeer af Kommissionen.

Paus: Det kunde maaskee ansees nødvendigt, at Sen havde indeholdt en Bestemmelse om, hvor mange Medlemmer af Sundhedskommisjonen der skal til for at kunne fatte en gyldig Beslutning, samt at Beslutningerne skulle tages med Stemmeflerhed, saaledes som er foreskrevet i andre lignende Love.

Derfor Kommissionen blot havde været raadgivende, skulde jeg have anset en saadan Bestemmelse mindre fornøden, men Kommissionen har at give Regler til Befølgelse af Embedsmænd og tildeels af Private, og da kunde det synes af Vigtighed at vide, hvor mange Medlemmer, der udfordres, for at der kan fattes en gyldig Beslutning. Jeg har anmærket dette, for at man kan see, at man har været opmærksom derpaa under Lovens Gjennemgaaelse, og for at man kunde faae en Slags Fortolkning i denne Henseende. Jeg har konfereret om denne Sag med Præsidenten, og han har troet, at det fornødne vilde kunne udledes af de Bestemmelser, man allerede har, og at det saaledes ikke gjordes nødvendigt at indtage en udtrykkelig Forskrift her; jeg vil respektere denne Mening og vil ikke fremsætte noget Forslag, da det maa være tilstrækkeligt, at man skal befølge de almindelige Regler, som ere givne med Hensyn til Kommunerepræsentationen.

Præsidenten: Jeg skal til yderligere Beroligelse tilføie, at der er en Forskjel mellem Sundhedskommisjonerne i Byerne og paa Landet; Sundhedskommisjonerne i Byerne bestaaer af flere Indvidere, end de af Kommunen valgte Mænd, men de kunne ikke træffe nogen Forskjøning, som er bindende for Kommunens Medlemmer, eller som har Indflydelse paa deres Frihed og Rettigheder, men kan kun indgaae med Forslag derom til Kommunebestyrelsen, horefter det i § 4 tilføies „og forholdes med disse Sagers Behandling og Beslutninger i samme overensstemmende med Formandskabernes almindelige Forskrifter,“ man vil altsaa holde sig til dem ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor stort Antallet af Medlemmer skal være, for at man kan fatte en gyldig Beslutning. Grad Sundhedskommisjonerne paa Landet angaaer, bestaaer de foruden Løgen af den hele Kommunerepræsentation eller af nogle af dens Medlemmer, og de ville følge de samme Regler ved Beslutninger i Sundhedsvæsenets Anliggender som ellers, det følger af sig selv, at de ikke ville falde paa at fatte Beslutninger med Hensyn til Sundhedsvæsenet med et mindre Antal Medlemmer end sædvanligt.

(Fortsættes.)

Færdig fra Trykkeriet den 6te Juni Kl. 4 Efterm.

Christiania.

Trykt og forlagt af H. S. Jensen.

Storthingstidende.

1860.

Forhandlinger i Lagthinget.

N° 66.

Møde den 28de April.

Præsident: U. A. Roskjeldt.

(Fortsættelse.)

Paus: Jeg har ikke fremsat noget Forslag, men jeg har bragt Sagen paa Bane, for at man kunde faae en Fortolkning. Naar Præsidenten har sagt, at det er Kommunebestyrelsen, som har at afgjøre, hvilke Forsøininger, der skulle træffes, saa vil man dog af §§ 5, 6 og 7 see, at der er Udskilting, som beroer paa Sundhedskommissionens Afgjærelse; jeg skal ikke videre gaae ind paa disse Destaller, men i denne Henseende kan henvisse til § 26, hvor det hedder: „eller af Sundhedskommissionen“.

Præsidenten: Det forholder sig ganske rigtigt saa, at, hvor der ikke er Spørgsmaal om Penge, kan der træffes Forsøining af Sundhedskommissionen, men finder Nogen sig forurettet derved, kan man klage til Medicinalbestyrelsen, som atter kan høre den trufulde Foranstaltning.

§ 14.

Naar nogen Huusboude eller Huusfader inden sin Kreds bemærker, at en Sygdom udbreder sig til flere og derhos viser sig at være af en ondartet Bessaffenhed, har han derom at gjøre Anmeldelse til Ordsføreren i Stedets Sundhedskommission eller til nogen af dennes Medlemmer, eller til nogen ved Politiet eller Jantigvæsenet ansat Embeds- eller Beskikningsmand, fra hvem Meddelelse derom stier til Sundhedskommissionens Ordsfører, eller, saafremt derved vilde forvoldes et altsor stort Tab af Tid, til en nærmere boende Læge. Den Læge, der saaledes modtager Anmeldelsen, har snarest muligt at undersøge Forholdet, meddele de fornødne foreløbige Forskrifter og, forsaavidt han ikke er Ordsfører i Stedets Sundhedskommission, desangaaende at afgive Meddelelse til denne. Er Distriktets Embedslæge ikke selv Ordsfører i vedkommende Kommission, erholder han fra denne Indberetning om det Indtrufne og Foranstaltede.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 15.

Bed en farlig epidemisk eller smitsom Sygdoms Udbrud eller Kærnelse har Sundhedskommissionen paa ethvert Sted at anordne og foranstalte, hvad Sygdommens Bessaffenhed paa kræver. Forsaavidt der til Joversættelse heraf kræves Penge midler, har Kommissionen derom snarest muligt at gjøre Indstilling, i Landdistrikterne til Amtmanden og i Kjøbstæderne samt de Ledesteder, der have særskilt Kommunebestyrelse, til Stedets Magistrat

og Forandskab. Omkostninger ved deslige Foranstaltninger, med Undtagelse af Stydsagdigjærelse til vedkommende Læger, samt til Embeds- og Besiklingsmænd, hvilken fremdeles som hidtil udredes af Statskassen, falde i Kjøbstæderne og sidstnævnte Ledesteder disse særskilte Kommuner, men i Landdistrikterne Amtskommunen tillast. Dog kan Kongen efter Omstændighederne oversføre de med overordentlig Lægehjælp forbundne Omkostninger heelt eller tildeels paa Statskassen. Omkostninger, der flyde af Foranstaltninger, som en Landdistriktskommune imod Amtmandens Villie maatte beslutte, falde alene denne Kommune tillast.

Soren skriver Strøm: Ordet „sidstnævnte“ forudsætter noget „førstnævnte“, men det findes ikke i det foregaaende af Sen, man burde maaskee omskrive det med „førnævnte“.

Præsidenten: Det er vistnok saa, at Udtrykket ikke er synderlig velvalgt, man kunde sige blot „de nævnte“ eller „nysnævnte“.

Soren skriver Strøm: Udtrykket forekommer mig i den Grad stødende, at jeg vil fremsætte bestemt Forslag om, at „sidstnævnte“ forandres til „nævnte“. Det er vistnok saa, at dette kun er en Sprogforandring, men naar man altid skalde sty at sende en Lovbeslutning tilbage til Odelsthinget paa Grund af deslige Forandringer, kunde Lovene komme til at laborere af saa mange Mangler i sproglig Henseende, at Lovsproget tilsidst kunde blive meget besynderligt; Imidlertid skal jeg blive staaende ved at tage Forbehold om at kunne fremsætte et saadant Forslag, hvis der forøvrigt kommer Anmærkninger til Loven.

§ 16.

Sundhedskommissionen er under saadanne Omstændigheder berettiget til at inndele Distriktet i Afdelinger og for enhver af disse at bestikke en eller flere Ordsmand, der have at udføre det dem givne Hverv efter en af Kommissionen udsærdiget Forskrift.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 17.

Griber ondartet Sygdom videre om sig, kan overordentlig Lægehjælp for de angrebne Steder antages, hvorom Indberetning strax bør stie til Medicinalbestyrelsen. Ligeledes kunne midlertidige Sygehuse oprettes, angaaende hvis Virksomhed stadige Indberetninger bør stie til Medicinalbestyrelsen efter sammes nærmere Bestemmelse.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 18.

Kan bekreftede Lokale til saadant Sygehus ikke erholdes ved Overenskomst, kan det efter Sund-

hedskommisjonens Bestemmelse forlanges afftaet imod Erstatning efter lovligt Skjon.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 19.

Enhver civil Embedsløge er forpligtet til, om det forlanges, mod en i Mangel af mindelig Overtienskomst af Medicinalbestyrelsen fastsat Godtgjørelse at overtage Lægetilsynet ved et midlertidigt Sygehuus, der findes inden hans Distrikt.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 20.

Under mere udbredte ondartede epidemiske og smitsomme Sygdomme skal enhver Læge, som har deraf angrebne Personer under Behandling, derom gjøre Indberetning til vedkommende Sundhedskommisjon. Denne afgiver gjennem den civile Embedsløge og Overtvrigheden paaftaer det, at lade Sygdommen og dens Gang til Medicinalbestyrelsen efter en af samme udfærdiget Instrux.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 21.

Personer, der lide af ondartede Sygdomme, hvis videre Udbredelse ved Smitte kan være at befrygte, skulle være forpligtede til, naar Sundhedskommisjonen eller Overtvrigheden paaftaer det, at lade sig behandle paa et Sygehuus, saafremt de ikke uden Opbhold kunne staae sig en efter Lægens For- mening betryggende Pleie i Hjemmet eller en anden privat Bolig.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 22.

Betalingen for Underholdning og Behandling i midlertidigen oprettede Sygehuse, forsaavidt angaaer Personer, der have Evne til selv at bære Udgifterne ved deres Kuur, bestemmes for By- og Ladestedskommunernes Vedkommende af Kommunebestyrelsen, men for Landdistrikternes Vedkommende af Amtsformandskabet eller, naar dettes Beslutning ikke kan indhentes, af Amtmanden.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 23.

Læger have paa Rejser, foranledigede ved de heromhandlede Sygdomme, den sædvanlige Godtgjørelse for Skjds og Diæt, uden at det desformedelst er dem formeent at modtage Honorar af de under Rejsten behandlede Syge, som dertil have Evne.

Bergsager: Jeg har havt Betænelighed ved at stemme for denne §. Forsaavidt jeg skjonner maa det være Lægen, som har at bedømme, om Vedkommende har Evne til at erlægge Honorar, og Bestemmelsen kan foranledige, at Mange kunde søle sig generet ved den. At det skulde være Lægen formeent at modtage en Gave, troer jeg ikke man vil kunne falde paa, selv om denne Bestemmelse ikke kommer ind i Loven; naar det derimod bliver Tilfældet, at Lægen anmoder om Honorar, vil man kunne være udsat for Misfjendelse, om man ikke troer at kunne gaae ind derpaa. Den, som vil yde Lægen Roget, vil kunne gjøre det alligevel, og videre Ret bør Lægen ikke have; jeg skjonner ikke, at der er

den ringeste Grund til at beholde denne §, og jeg vil derfor foreslaae, at den gaar ud.

Præsidenten: Jeg troer, at dette Spørgsmaal hurtigt vil kunne bringes paa det Rene, thi det er en Misforstaaelse af Bergsager, naar han antager, at det er denne Bestemmelsses Hensigt at give Lægen Ret til at kunde kræve Honorar, det er ingenlunde Mening, hvorimod det er Hensigten at have den Tvivl, enkelte samvittighedsfulde Læger kunde være om, hvorvidt de være berettigede til at modtage Honorar, som tilbødes den.

Mosfjige: Det kan nok være Mening, men Bestemmelsen, men jeg er enig med Bergsager i, at den bør udgaae, da den let kunde give Anledning til, at man troede sig forpligtet til at betale Honorar.

Præsidenten: Jeg maa erklære mig imod dette Forslag, at den skal udgaae. Der har tidligere været opfattet Tvivl om, hvorvidt Læger være berettigede til at modtage Honorar, naar de rejste om paa Embedsvegne, f. Ex. under Epidemier, idet man har sagt, at Lægen udfører sit Hverv paa Statens Vegne og derfor ikke bør modtage Honorar af nogen Enkelt, der kommer under hans Behandling; det er for at have enhver Tvivl i denne Henseende, at Bestemmelsen er indkommen, og ingenlunde for at antyde, at Lægen skal være berettiget til at forlange Honorar.

Mosfjige: Jeg maa vedlive Bergsagers Tante; er der Noget, som vil vise sin Erkjendtlighed mod Lægen, skulde det være besynderligt, om han ikke skulde faae Anledning dertil, uden at denne Bestemmelse beholdes.

Rektor Holmboe: Det er ikke saa sjældent, at der mellem en offentlig Funktionær og Private indtræder Forhold, som have lidt med Hjertet at staae, og i saadanne Forhold er det heller ikke saa uædvanligt, at den, der nyder godt af den offentlige Funktionærs Virksomhed, har en Følelse af Erkjendtlighed, som han snuser at lægge for Dagen ved en eller anden Gave, men nu er det Tilfældet, at der findes Lovbud, hvori det udtvækkeligt staaer, at det ikke maa stee; saaledes findes der i den Lovgivning, som angaaer de lærde Skoler en §, som forbyder Rektoren og Lærerne at modtage Gaver af Disciplene eller deres Forældre; i min første Embedstid var jeg udsat for adskillig Fristelse i denne Henseende; jeg havde imidlertid ikke saa stor Vanskelighed for at modstaae den, men jeg veed, at det i Begyndelsen ikke gjorde noget gunstigt Indtryk hos Vedkommende; jeg maa ogsaa sige, at, om jeg boede paa Landet, og der opkom en epidemisk Sygdom i mit Huus, og Lægen kom reisende, og jeg havde Lov at byde, men han var negtet at modtage, saa vilde det genere mig; det er for ikke at lægge Hindringer i Veien for et saadant mere hjerteligt Forhold, at Bestemmelsen er indkommen.

Bergsager: Det er dog saa, at Undtagelserne bekræfte Regelen; nu har Holmboe oplyst, at der gives Lovbud, som forbyde Lærerne at modtage Gaver, ligesom der ogsaa findes Bestemmelser, der forbyde andre Embedsmænd under visse Forhold at

modtage Gaver, men deraf følger, at hvor der ikke findes saadanne udtrykkelige Bestemmelser, er det ikke forbudt, og selvfølgelig vil det heller ikke være formeent Læger. Jeg kan ikke faae Andet ud af Bestemmelsen, end at den, som har Gode dertil, skal yde Lægen et passende Honorar, og gjør han det ikke, vil han være udfat for Misfjendelse, han vil blive faldt en Gnier og en Knarf; det er for at forebygge saadan Misforstaaelse, at jeg vil, at S'en skal gaae ud.

Stamsøe: Denne § slutter sig til de foregaaende og har altsaa Hensyn til epidemiske Sygdomme; imidlertid kunde der maaskee være dem, der kunde nære Tvivl om Lægen blot skulde være uberettiget til at fordre Honorar af dem, der lide af en epidemisk Sygdom, eller om han ogsaa skulde være uberettiget til at fordre Honorar af dem, som led af en anden Sygdom, og som var bleven behandlet af Lægen paa hans Reiser under epidemiske Sygdomme, ligesom man kunde tænke sig, at der i et Hus forekom et Sygdomstilfælde, som Vedkommende kunde paastaae var af epidemisk Natur, skjønt det var af en anden Bestaaenhed. Det er muligt, at denne § kan blive misbrukt, thi det er ikke gjørligt at give Lov, som ikke paa en eller anden Maade kunne misbruges; jeg kan imidlertid ikke stemme for, at den gaar ud.

Mossige: Det forekommer mig, at den sidste Taler indblandede Ting, som ikke hører til; behandler Lægen Personer, som ikke lide af saadanne Sygdomme, som ere Gjenstand for nærværende Lov, ere ikke dens Bestemmelser anvendelige paa disse Tilfælde.

Lic: Jeg vil forhøre mig om der er noget Lovbud, der forbyder Lægen under saadanne Omstændigheder at modtage Honorar; det Forbud, som Holmboe anførte, og andre lignende kan have sin gode Grund. Naar der ikke er noget Lovsted, som opstiller et saadant Forbud for Lægen, troer jeg, at Høiesteret, om der i Tilfælde reistes Sag, vilde dømme i Lægens Favør, det forekommer mig, at det vil være en Indskrænkning i den almindelige Kontraktfrihed, om man vilde negte Lægen Ret til at modtage Honorar.

Præsidenten: Jeg vil kun erklære, at noget bestemt Lovbud, som indeholder et saadant Forbud, gives der ikke, men Sagen er, at naar Lægen reiser i et offentligt Grinde, kan han, saaledes som det ogsaa virkelig har viist sig at være Tilfældet, ansee sig uberettiget til at modtage Honorar, og det kunde være godt, for at fjerne enhver Tvivl, at man udtrykkelig sagde, at det ikke var ham formeent; at han ikke kan forlange Honorar, ligger tydeligt nok udtalt i Bestemmelsen.

Holtan: Denne § var Gjenstand for nogen Ventilation i Kommitteen, men der var ikke Anledning til Dissens, fordi man antog den temmelig ustyldig, jeg for min Deel anseer den for overflødig, den eneste Tvivl, den kunde foranledige, skulde være med Hensyn til Skylden, om Lægen, naar han havde modtaget Honorar, paa Skydsregningen kunde attestere, at han ikke derunder havde udfat

nogen privat Reise. Naar der imidlertid er fremsat Forslag om, at S'en skal udgaae, vil jeg stemme derfor.

Rektor Holmboe: Holtan har ført det bedste Beviis for, at Bestemmelsen bør blive staaende, thi man vil ellers let være udfat for at sætte Læger i en Samvittighedstvivil, og det bør man dog ikke. Jeg skulde snarere ansee det uheldigt, hvis man maatte have en saadan Tanke, at man bestemte, at det skulde være Lægen forbudt at modtage Honorar, hellere end ved at udslette denne Bestemmelse at lade ham i Tvivil om, hvorvidt han kan modtage Honorar eller ei.

Mossige: Naar den sidste Taler vil fremsætte et saadant Forslag, vil jeg erklære, at jeg agter at stemme derfor.

Sorenstriver Strøm: Er det Mening, at hele S'en skal udgaae eller blot den sidste Deel?

Præsidenten: Forslaget gaar ud paa, at den hele § skal udgaae, og det maa nok ogsaa erkjendes, at den første Deel staaer temmelig overflødig.

Rektor Holmboe: Naar Mossige har troet, at jeg vilde fremsætte noget Forslag, har han misforstaaet mig, og det er meget uheldigt, at jeg skal blive saaledes misforstaaet; jeg erklærede, at naar det var Forsamlingens Mening, vilde jeg heller, at man reent ud skulde negte Lægen at modtage Honorar, end sætte ham paa en Maade i en Samvittighedstvivil.

Stamsøe: Jeg er fuldkommen enig med Rektor Holmboe i, at det i S'en udtrykkelig bør siges, enten Lægen skal kunne modtage Honorar eller ikke; iøvrigt skal jeg ikke videre indlade mig paa, hvad der er pyret i Anledning af min tidligere Bemærkning.

Bergsager: Holmboe vil blot føre Samvittighedstruppelen fra Lægen over paa Patienterne, og jeg kan ikke see, hvad derved vil være vundet.

Mossige: Jeg har ikke noget imod, at den første Deel af S'en bliver staaende.

Bergsager: Jeg vil principalt holde paa mit Forslag, at S'en gaar ud, og subsidiært stemme for, at blot den sidste Deel udgaar.

Ved Bøteringen blev det principale Forslag forkastet mod 3 Stemmer, og det subsidiære med 15 Stemmer.

§ 24.

I Henseende til Gangklæder, Sengklæder og deslige, der have været benyttede af Personer, som have lidt eller ere døde af nogen epidemisk og smitsom Sygdom, ligesom ogsaa i Henseende til Værelser eller Rum, hvori saadanne Personer have helliget, bestemmer Sundhedskommissionen, hvorvidt og i saa Fald hvorledes hine Gjenstande skulle renses, forinden de benyttes til andet Brug.

Foranledigede ingen Bemærkning.

§ 25.

Ligeledes skulle Begravelser under herskende Epidemier indrettes overeensstemmende med Sundhedskommissionens Forskrifter paa saadan Maade, at ingen Anledning derved gives til Sygdommens Udbredelse. Saaledes bør Sørgestuer og Liigfølge forbydes, Begravelsen foregaae, saasnart Visshed for

Døden have, og Eigene lægges i indvendig tjærede Kister, der nedsenkes om muligt fire Alen under Jorden.

Bergsager: Her staaer i Sen „4 Alen“, men det kan være vanskeligt paa sine Steder at grave saa dybt, og jeg skulde henstille, om man ikke heller kunde sætte „ikke ringere end 3 Alen“.

Præsidenten: Bestemmelsen om disse 4 Alen findes ogsaa i de ældre Anordninger om denne Materie, og det maa heller ikke oversees, at det he-der „om muligt 4 Alen“; jeg skulde ikke troe, det gjøres nødvendigt at foretage nogen Forandring.

§ 26.

De Forskrifter, som i Kraft af denne Lov gives af Kommunebestyrelser med kongelig Approbation eller af Sundhedskommissioner, skulle paa behørig Maade kundgjøres i vedkommende By eller Distrikt, og blive Overtrædelser deraf saavel som af den i § 14 indeholdte Bestemmelse at straffe med Bøder samt i Mangel af disses Vedtagelse efter Foretagelse at paatale ved Politiret.

Sørenskriver Strøm: Det kan vel ikke være nogen Grund til at tilbagesende Lovbeslutningen til Odelstinget, men jeg vil dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at det heder „den i § 14 indeholdte Bestemmelse“, medens denne § indeholder flere Bestemmelser.

§ 27.

Den i §§ 1 og 2 anordnede Kommission overtager tillige den ved Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 § 1 anordnede Kvarantænekommissionens Forretninger, dog at en Toldofficiant og en Søsyndig efter Kongens Bestemmelse tilforordnes Kommissionen for deri at tage Sæde ved Kvarantænefagers Behandling. Nærværende Lov er forøvrigt ikke anvendelig, naar Sundhedskommissionen saaledes forretter som Kvarantænekommission, hvorimod de om Kvarantænevæsenet givne Bestemmelser isaafald af den blive at besølge.

Foranledigede ingen Bemærkning

§ 28.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar næste Aar, fra hvilken Tid de i Forordning af 17de April 1782 Gævnfør Forordning af 5te September 1794 § 2), Plakat af 3die Juni 1791, samt i Plakat af 27de Mai 1808 og Forordning af 3die April 1810, med Undtagelse af hvad der gælder Vaccinationsvæsenet, indeholdte Bestemmelser skulle være ophævede.

Foranledigede ingen Bemærkning.

Overkriften til de forskjellige Kapitler, ligesom Lovens Overskrift vedtoges uden Bemærkning.

Da der kun betingelsesviis var fremsat Forslag, og der ingen Anmærkning var gjort til Loven, blev Lovbeslutningen, som vedtaget af Lagtinget, expederet til Regjeringen.

Præsidenten gjorde Forsamlingen bekendt med, at de vedtagne Love vilde blive Regjeringen overbragte ved den tidligere opnævnte Deputation.

Mødet hævet.